

Ислохотлар амалда

МАҚСАДИМИЗ — КАСАБА УЮШМАЛАРИНИ ХАЛҚ ТАШКИЛОТИГА АЙЛАНТИРИШ

Ўзбекистон касабаси уюшмалари федерацияси раиси, Олий Мажлис Сенати аъзоси, сиёсатшунос Қудратилла РАФИҚОВ билан Ўзбекистон касабаси уюшмалари федерациясининг ўтган беш йиллик фаолияти ва истиқбол режалари хусусида суҳбат

Шундай долғали ва мураккаб даврда мамлакатимиз ижтимоий-иқтисодий, маънавий-сиёсий ҳаётида касабаси уюшмалари қандай роль ўйнамоқда? Замон талаблари уларнинг фаолиятида нечоғлиқ акс этаётми? Амалга оширилган ишлар сарҳисоби ва истиқболдаги режалар нималардан иборат? Суҳбатимиз ана шундай жиддий мавзулар атрофида кечди.

— Қудратилла Мирсоатович, суҳбатимизни анъанавий савол билан бошласак: ўтган даврда касабаси уюшмаларининг ижтимоий, иқтисодий ва сиёсий соҳаларда амалга оширган ишлари нималарда намоён бўлди?

— Мустақилликдан кейин ёш мамлакатнинг дунёда ўз ўрнини топиши, маъжозий тилда айтганда, қурраи заминда мустақил миллий давлат ўлароқ шаклланиши йўлида юртимизда кўплаб ислохотлар амалга оширилди. Шу маънода хурриятимизнинг сўнгги тўрт йиллиги

алоҳида бир давр — янги жараёнлар, қараш ва ғоялар, бугунги замон талабларига мос, миллат ва ватан манфаатларини ўз ичига тулиқ қамраб олган инқилобий бир плацдармни пайдо қилганини таъкидлаш ўринли. Қисқача айтганда, Президентимиз Шавкат Мирзиёев бошлаган ташаббуслар “мустақиллик йиллари” деб аталадиган даврдаги ишларни юксак bosқичга кўтарди. Айнан шу ислохотлар дунё луғатида “Янги Ўзбекистон” деб аталган сиёсий топонимнинг пайдо бўлишига замин яратди, десак хато бўлмайди.

Президентимиз “Одамлар эртага эмас, балки бугун яхши яшаши керак” ва “Халқ давлат органларига эмас, балки давлат органлари халққа хизмат қилиши керак” деган ташаббусларни илгари сурди. Шу асосда ҳудудларда Президентнинг халқ қабулхоналари ташкил этилди. Бундай ўйлаб қарасангиз, ҳукумат ўз тарихида илк бор мавжуд камчилик ва муаммоларни тан олишга ҳамда уларни бартараф этишга киришди. Бу том маънода жамият ҳаётидаги янги bosқич ҳисобланади.

“Халқ манфаатлари ҳамма нарсадан устун”. Мана шу тамойил давлат сиёсатида айланган. Халқ ва виртуал қабулхоналар, Давлат хизматлари агентлиги ва электрон ҳукумат орқали хизматлар кўрсатиши имкониятлари кенгайди. Энг муҳими, давлат жамоатчилик фикрини инобатга ола бошлади. Коррупцияга қарши курашиш агентлиги ташкил этилди. Бу ислохотлар орта қайтамаънавиядан далолатдир.

Таъкидлаш жоизки, Ўзбекистон касабаси уюшмалари федерацияси давлат ва жамият ҳаётининг барча жаҳазларида амалга оширилаётган бундай ислохотлар ва ўзгаришларни қўллаб-қувватлади ва фаол иштирок этди. Муҳим жиҳат шундаки, жамоат ташкилоти давлат идораларининг йирик ижтимоий ҳамкорига айланган. Бу борада узок гапириш ва қўллаб-қувватлаш мумкин. Масалан, уч томонлама миллий ижтимоий мулоқотни рағбатлантириш мақсадида 2019 йилда Вазиirlар Маҳкамаси қарори билан илк бор ижтимоий меҳнат масалалари бўйича республика ва ҳудудий уч томонлама комиссиялар тузилди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШХТ САММИТИДА ИШТИРОК ЭТАДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 10 ноябрь куни Шанхай ҳамкорлик ташкилотига аъзо давлатлар раҳбарлари кенгашининг видеоанжуман шаклида ўтадиган мажлисида иштирок этади.

Россия раислигида ўтказиладиган ушбу учрашув кун тартибидан янги глобал хатар ва таҳдидларнинг кучайиши шароитида ШХТ доирасидаги кўп қиррали ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш масалалари ўрин олган. Ташкилотга аъзо ва кузатувчи давлатлар делегацияларининг раҳбарлари устувор йўналишларда кўп томонлама муносабатларнинг бугунги ҳолатини таҳлил қилиб, уларни ривожлантириш истиқболларини муҳокама қиладилар, шунингдек, халқаро ва минтақавий аҳамиятга молик долзарб масалалар юзасидан фикр алмашадилар.

Бирлашган Миллатлар Ташкилати Бош котиби Антониу Гутерриш ҳам саммит иштирокчиларига видеомурожаат йўллаши кутилмоқда. Мажлис якунида ШХТ доирасида, шу жумладан, хавфсизликни таъминлаш, иқтисодий кооперация, рақамли технологияларни жорий этиш, қишлоқ ҳудудларни ривожлантириш, эпидемияларга қарши самарали курашиш ва бошқа соҳалардаги ўзаро манфаатли ҳамкорликни кенгайтиришга қаратилган Москва декларацияси ва ҳужжатлар тўпламининг қабул қилиниши режалаштирилган.

ЎЗА

Янги Ўзбекистон — дунё нигоҳида

“EU REPORTER”: ЕВРОПА ПАРЛАМЕНТИ ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ИЗЧИЛ ИСЛОХОТЛАРНИ ЭЪТИРОФ ЭТМОҚДА

Европанин “EU Reporter” интернет нашри Мартин Бэнкснинг Ўзбекистонда амалга оширилаётган янгиланиш жараёни ҳақидаги таҳлилий мақоласини эълон қилди.

Материал Европа парламенти ва Европа Иттифоқи (ЕИ) вакиллари-нинг “Ўзбекистоннинг турли соҳаларда эришяётган улкан тараққиёти”га бағишланган фикр-мулоҳазаларига асосланган. Муаллиф ЕИ ва Ўзбекистон ўртасида 1999 йилдан бери амалда бўлиб келаётган Шериклик ва ҳамкорлик тўғрисидаги битим ўрнига шу кунларда Кенгайтирилган шериклик ва ҳамкорлик тўғрисидаги битим (КШХБ)ни имзолаш бўйича муозакаралар давом этаётганига эътибор қаратган.

“Ўзбекистон ва Европа Иттифоқи КШХБ бўйича муозакаралар олиб бормоқда ва жорий йил охиригача мазкур битим имзоланишига умид қилинмоқда. 2018 йил ноябрь ойида бошланган муозакаралар муваффақиятли якунланса, икки томон муносабатларида янги давр бошланади”.

Давоми 2-бетда

Мамлакатимиздаги энг йирик жамоат ташкилотларидан бири бўлган Ўзбекистон касабаси уюшмалари федерацияси наватбдаги қурултойга катта тайёргарлик кўрмоқда. Ушбу муҳим ижтимоий-сиёсий анжуман бутун дунёни забт этган коронавирус пандемияси шароитида бўлиб ўтмоқда.

Муносабат

ФАРОВОНЛИК, ЮКСАЛИШ ВА ТАРАҚҚИЁТ ПОЙДЕВОРИ

Мақсуда ВОРИСОВА, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси фуқароларнинг соғлиғини сақлаш масалалари кўмитаси раиси ўринбосари

Жорий йилнинг ўтган ҳафтаси мамлакатимиз тиббиёти ҳаётида қизгин воқеаларга бой бўлди. 6 ноябрь куни Президентимиз раислигида соғлиқни сақлаш тизимининг бирламчи бўғинини тақомиллаштириш ҳамда аҳоли ўртасида соғлом турмуш тарзини шакллантириш чора-тадбирлари юзасидан видеоселектор йиғилиши ўтказилди.

Ноябрь ойининг иккинчи яқшанбасида эса Тиббиёт ходимлари кунини кенг нишонланди. Байрам муносабати билан Президентимиз табриғи нафақат тиббиёт соҳаси вакиллари, балки бутун жамоатчилигимизда катта қизиқиш уйғотди. Унда қайд этилганидек, 2020 йил Ўзбекистон соғлиқни сақлаш тизими учун мислсиз синов, айни вақтда изчил ривожланиш, янги тажриба орттириши йили бўлди. Коронавирус пандемияси туфайли юзага келган мураккабликларга қарамасдан, юртимизда тиббиётни ривожлантириш бўйича муҳим чора-тадбирлар амалга оширилди.

Соҳа ривожини учун давлат бюджетидан 14,8 триллион сўм ёки 2019 йилдагига нисбатан 1,2 баробар кўп маблағ ажратилди. Инвестиция дастурига мувофиқ, ушбу тизимга 1,15 триллион сўм маблағ йўналтирилди. Натижанда марказда ва жойларда қисқа муддатда даволалар, профилактика муассасалари, карантин зоналари ҳамда саралаш-тақсимлаш марказлари барпо этилди. Тошкент вилоятининг Зағиота туманида 4 минг ўринли кўп тармоқли махсус шифохона ишга туширилди. Албатта, бу чора-тадбирлар глобал пандемияга қарши курашиш ва аҳоли саломатлигини муҳофаза-лашда ўз самарасини бермоқда.

Бу борада мамлакатимизда эришилган натижалар халқаро миқёсда ҳам муносиб эътироф этилмоқда. Хусусан, Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг

Европа минтақаий бюроси директори Жужанна Якаб 2019-2025 йилларда Ўзбекистон Республикасининг соғлиқни сақлаш тизимини ривожлантириш концепциясини юқори баҳолаб, уни дунё давлатларининг энг илгор тажрибаларини ўзига уйғунлаштирган, аҳоли саломатлигини асраш баробарида соҳа ходимларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш имконини берадиган муҳим ҳужжат, дея эътироф этди.

Шу билан бирга, коронавирус пандемиясига қарши кураш жараёнида тиббиётимизнинг ўзига ҳос ютуқлари баробарида соғлиқни сақлаш тизимида талай муаммолар ҳам борлиги яққол намоён бўлди. Президентимиз раислигида бўлиб ўтган видеоселектор йиғилишида ана шу масалалар, хусусан, қишлоқ врачлик пунктлари ва оилавий поликlinikиналар фаолиятидаги муаммолар таҳлил қилинди.

Видеоселекторда 2019 йилги ўлим ҳолатларининг 60 фоизи шу бўғинда маркази олиш мумкин бўлган жараёнда тиббиётимизнинг ўзига ҳос ютуқлари баробарида соғлиқни сақлаш тизимида талай муаммолар ҳам борлиги яққол намоён бўлди. Президентимиз раислигида бўлиб ўтган видеоселектор йиғилишида ана шу масалалар, хусусан, қишлоқ врачлик пунктлари ва оилавий поликlinikиналар фаолиятидаги муаммолар таҳлил қилинди.

Давоми 2-бетда

Темурбеклар мактаби

ИЛИГИ ТЎҚ, ФИКРИ ТЕРАН ЙИГИТЛАР

Ватан ҳимояси учун шайланмоқда

Башорат ОТАЖОНОВА, “Янги Ўзбекистон” муҳбири

Президентимиз Шавкат Мирзиёев 2017 йилги ёшлар қурултойидаги нутқиди курсантлар мактабларига “Темурбеклар мактаби” номини бериш таклифини билдирган эди. Бу ташаббусни юрагиди элу юртга муҳаббатни жўшиб турган барча ёшлар, халқимиз зўр қувонч ва faxр билан қўллаб-қувватлади. Орадан кўп ўтмай, Мудофаа, Ички ишлар, Favқулodда вазиirlар вазиirlликлари, Давлат хавфсизлик хизмати, Миллий гвардия таркибида Соҳибқирон бобомиз номидаги харбий-академик лицейлар ташкил этилди. Бугун бу мактабларда мард, жасур йигитлар қалбиди эзгулик, ватанпарварлик туйғулари билан тарбияланмоқда.

Давоми 6-бетда

Янги Ўзбекистон — дунё нигоҳида

“EU REPORTER”: ЕВРОПА ПАРЛАМЕНТИ ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ИЗЧИЛ ИСЛОХОТЛАРНИ ЭЪТИРОФ ЭТМОҚДА

Бошланғичи 1-бетда

Европа парламенти депутати интернет нашрга берган эксклюзив интервьюсида Марказий Осиёда энг кўп аҳолига эга, минтақанинг барча давлатлари ва Афғонистон билан чегарадош бўлган Ўзбекистон Европа Иттифоқининг асосий шерикларидан бири эканини таъкидлади.

Европа Иттифоқи билан ҳамкорлик Ўзбекистон учун мамлакатни ислох қилиш ва ривожлантиришда сиёсий ва молиявий кўмак олиш, ЕИ учун эса ўз қадриятларини Европа Иттифоқидан ташқарида тарғиб қилиш имкониятидир.

Андрис Америксинг таъкидлашича, Ўзбекистон сўнгги йилларда янги раҳбарият бошчилигида ислохотлар ўтказиш, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, Марказий Осиёдаги қўшнилари ва халқаро шериклар билан ҳамкорликни ривожлантириш, шунингдек, минтақада хавфсизлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш каби турли соҳаларда катта ютуқларга эришмоқда.

Европа парламенти яна бир юқори мартабага аъзо, Франциялик депутат, парламентнинг Ўзбекистон бўйича делегацияси аъзоси Тьерри Мариани нашрга берган интервьюсида соғлиқни сақлаш соҳасидаги инновация қарамай, КШХБ жорий йил охиригача имзоланишига умид билдирди.

“Битим лойиҳасини тайёрлашда эришилган икки натижа Европа Иттифоқининг мамлакатта ва унинг амалдаги раҳбариятига бўлган ишончини кўрсатади. Янги Президент ўз фаолиятини бошлаганидан буён бир неча йил ўтди ва шу вақт давомидаги изчил тараққиёт яққол кўзга ташланмоқда”, деди депутат.

Т.Мариани Ўзбекистон сўнгги йилларда эришган тараққиёт самарасида бугунги кунда Марказий Осиёдаги энг

муҳим мамлакатга айланганини таъкидлади.

Европа парламенти Осиё, Австралия ва Янги Зеландия бўлими раҳбари Никколо Ринальди Ўзбекистон Президентининг Марказий Осиё мамлакатлари ўртасидаги муносабатларни барқарорлаштириш ва янада ривожлантириш бўйича сабабларни юқори баҳолади. У, шунингдек, Ўзбекистоннинг яқин кўшнилари ҳам Европа Иттифоқи билан КШХБни имзолашига умид билдирди.

Европарламентдаги “Яшиллар” партияси депутати Никлас Ниенас “Ўзбекистон ислохотлар борасида яна нималар қилиши керак?” деган саволга қуйдагича жавоб берган: “Мамлакат ўз иқтисодиётини катта иштиёқ билан ислох қилмоқда ва у ҳудди шундай куч билан демократия ва инсон ҳуқуқларини ҳам янада мустаҳкамлаш керак. Оммавий ахборот воситалари фаолиятини чекловчи қонунлар ўзгартирилиши лозим ва сўз эркинлиги шунчаки шир эмас, балки жамият пойдеворининг асоси бўлсин. Иқтисодий ислохотлар оддий инсонларга амалий фойда келтиришини таъминлаш даркор. Бу, шубҳасиз, мамлакат учун қийин вазифа, ammo уни ўзбек халқининг ҳаётини яхшилаш учун, албатта, бажариш зарур”.

Европа Иттифоқининг ташқи ишлар ва хавфсизлик сиёсати бўйича расмий вакили Питер Стано нашрга берган эксклюзив интервьюсида ҳамкорлик истиқболлари ҳақида фикр билдирар экан, Ўзбекистондаги ислохотлар жараёнига алоҳида тўхтади. Эксперт мамлакатдаги ислохотлар дастури улкан мақсадларни қамраб олган ва у янада такомиллаштирилмоқда, деб ҳисоблайди.

“Биз Ўзбекистон билан ушбу мавзунини мунтазам равишда муҳокама қилиб келмоқдамиз. Масалан, яқинда ташқи қилнинг инсон ҳуқуқлари бўйича аънавий йиллик мулоқот

ҳамда адлия, эркинлик ва хавфсизлик бўйича кичик кўмита йиғилиши доирасида ҳам шундай бўлди. Европа Иттифоқи ислохотларни амалга оширишга алоҳида эътибор беради ва Ўзбекистонни бу борада қўллаб-қувватламоқда, — деди у. — Биз мажбурий меҳнатга барҳам бериш ва инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш масалаларини кўриб чиқиш, шунингдек, иқтисодиёт тармоқларини либераллаштириш борасида эришилган сезиларли ютуқларни тан оламиз. Ammo сўз эркинлигини таъминлаш, коррупцияга қарши курашиш ва суд-ҳуқуқ ислохотлари соҳасида ҳали кўп ишлар қилиниши керак. Бу бизнес муҳитини яхшилаб, бир вақтнинг ўзиде иқтисодий ва ижтимоий тараққиётга ҳисса қўшади”.

“EU Reporter” Европа Иттифоқи ҳуқуқдаги миссия вазифасини бажарувчи Ўзбекистон элчихонаси вакилининг ҳам сўзларини келтирган.

“Ўзбекистон Европа Иттифоқи билан ўзаро манфаатли ва амалий ҳамкорликни изчил ривожлантиришдан манфаатдор, — дейди ўзбек дипломати. — Биз ЕИнинг демократиянинг умуминсоний қадриятларини тарғиб қилиш, қонун устуворлиги, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, тинчлик ва барқарор ривожланишни таъминлашдаги ролини юқори баҳолаймиз. Европа Иттифоқи Ўзбекистоннинг энг муҳим савдо шерикларидан бирidir. Ўзбекистон ЕИ мамлакатлари учун энг қўлай савдо-сотиқ тартибни яратган. Мамлакатимизда иқтисодиётни либераллаштириш борасида олиб борилаётган ислохотлар Европа бизнеси ва сармояларининг Ўзбекистонда кенг иштироки учун янги имкониятлар очмоқда”.

“EU Reporter” Брюсселда жойлашган йирик мультимедиа платформаси ҳисобланади. У Европада ва жаҳонда кеңайган воқеалар тўғрисида онлайн тарзда 58 та тилда матнли ва видео материаллар тақдим этади. Медиалатформа материаллари билан 160 та мамлакат танишиб боради. Электрон журнал ҳар ой 25 мингдан ортиқ оқуновчи тарқатилади. Нашр обуначалари орасида Европада муҳим қарорларни қабул қилувчи расмий шахслар ҳам бор. “EU Reporter”да Европанинг етакчи сиёсатчилари билан эксклюзив интервьюлар, шунингдек, таниқли таҳлилчилар, экспертлар ва ишбилармонларнинг фикрлари чоп этилади.

2016 йил ўтказилган сўровномада “EU Reporter” Европа парламенти аъзолари, ЕИ расмийлари ва сиёсатшунослар кенг фойдаланганидан янгиликлар ва ижтимоий медиаканаллар орасида энг оммабоп манбалардан бири сифатида тан олинган.

“Дунё” АА

Брюссель

Муносабат

ФАРОВОНЛИК, ЮКСАЛИШ ВА ТАРАҚҚИЁТ ПОЙДЕВОРИ

Бошланғичи 1-бетда

Тиббиётнинг бирламчи бўғинига бу қадар жиддий эътибор қаратилиши бежиз эмас. Чунки бирламчи тиббиёт муассасалари аҳолига яқин жойлашгани сабабли ушбу шифо муассасаларига аҳоли томонидан энг кўп мурожаат бўлади. Шу боис, давлатимиз раҳбари қишлоқ врачлик пунктлари ва оилавий поликлиникалардаги тиббий хизмат тизими, шифокорлар ва ўрта тиббиёт ходимларининг вазифа ва функцияларини тўлиқ қайта қўриб чиқиш заруратини тилга олди.

Илғор хорижий тажриба асосида умумий амалиёт шифокорини ҳақиқий оилавий шифокорга айлантириш чоралари белгиланди. Уларга ёрдам бериш учун терапия,

педиатрия, акушерлик ва патронаж бўйича тиббиёт бригадалари ташкил этилади. Бу бригадалар ўзларига бириктирилган оилалар кесимида “тиббий харита”лар шакллантириб, манзилли иш олиб боради. Аҳолининг саломатлик ҳолати баҳолаб, электрон базаси яратилади. Бунинг учун тиббиёт ходимлари планшет, мобиль диагностика воситалари билан таъминланади.

Йиғилишда кадрлар масаласи ҳам атрофлича кўриб чиқилди. Қишлоқ врачлик пунктлари ва оилавий поликлиникаларда 20 мингдан зиёд шифокорлик штати бор, лекин атиги 12 миң мутахассис ишламоқда. Президентимиз шифокорларга муносив шароитлар яратиш орқали уларни энг қуйи бўғин — қишлоқ врачлик пункти ва

оилавий поликлиникаларга жалб қилиш зарурлигини таъкидлади. Бунинг учун чекка ҳудудлардаги бирламчи бўғин тиббиёт тизими учун “Қишлоқ шифокори” дастури жорий қилинади. Бу дастурга мувофиқ, олис ҳудудлардаги бирламчи бўғинга ишга кирган тиббиёт ходимларига 30 миллион сўм миқдорда бир марталик пул маблағи берилади, улар хизмат уйи билан таъминланади ёки ижара тўлови компенсация қилинади.

Шифокорларга бўлган эътибон маҳаллалар кесимида аниқлаб, тиббиёт олий ўқув юртидаги квотани ошириш, ипотека асосида қурилаётган уй-жойларни, аввало, бирламчи бўғин шифокорлари учун ажратиш бўйича кўрсатмалар берилди. Бундан ташқари, шифокорлар шу куннинг 60 фоизини ҳисобот тўлдиршига сарфлаётгани таъкидланиб, бу жараёнларни рақамлаштириш вазифаси қўйилди.

Тиббиёт — тинимсиз ривожланаётган соҳа. Ривожланишдан орта қолмаслик учун дунё илм-фанида бўлаётган ўзгаришлар, кашфиётлардан мунтазам хабардор бўлиш сифатли тиббий хизмат кўрсатишининг асосидир. Эндиликда барча аҳоли қатламнинг замонавий тиббий ёрдамга бўлган эътибонини тенг қондириш мақсадида ихтисослашган илмий-амалий тиббиёт марказларининг филиаллари барча вилоятларда ташкил этилиб, соҳанинг етуқ мутахассислари жойларда барча йўналишларда фаолият кўрсатади.

Албатта, бу чора-тадбирларнинг барчаси халқимизнинг, келажак авлод саломатлигини кўзлаб амалга оширилмоқда. Зеро, миллат саломатлиги фаровонлик, юксалиш ва тараққиётга пойдевордир.

АҲОЛИ САЛОМАТЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ — УСТУВОР ВАЗИФА

Давлатимиз раҳбари раислигида соғлиқни сақлаш тизимининг бирламчи бўғинини такомиллаштириш масалаларига бағишлаб ўтказилган йиғилишда тарихий аҳамиятга молик масалалар кўрилди. Унда қишлоқ врачлик пунктлари ва оилавий поликлиникалардаги тиббий хизмат тизими, шифокорлар, ўрта тиббиёт ходимларининг вазифа ва функцияларини тўлиқ қайта қўриб чиқиш зарурлиги алоҳида таъкидланди.

Йиғилишда аҳолини диспансеризациядан тўлиқ ўтказиш топшириги берилди. Мутасаддиларга ушбу тизимни шахар ва туманларда босқичма-босқич жорий этиш, тиббиёт бригадаларини илғор тажриба асосида қўшимча ўқитиш, оилавий шифокорлар фаолиятини баҳолаш мезонлари ва рағбатлантириш тартибини ишлаб чиқиш бўйича ҳам вазифалар юклатилди.

Йиғилишда кадрлар масаласи атрофлича кўриб чиқилди. Мазлумотларга кўра, қишлоқ врачлик пунктлари ва оилавий поликлиникаларда 20 мингдан зиёд шифокорлик штати бор, лекин атиги 12 миң мутахассис ишламоқда. Чунки буғунги кунда умумий амалиёт шифокорлари касби олий ўқув юртидаги битирувчилари учун унчалик ҳам қизқарли эмас. Ходимларни рағбатлантириш, малакаси ва лавозимини оширишга эътибор йўқ. Шу боис, давлатимиз раҳбари шифокорларга муносив шароитлар яратиш орқали уларни қишлоқ врачлик пункти ва оилавий поликлиникаларга жалб қилиш зарурлигини таъкидлади.

Тиббиёт йўналишидаги олий таълим муассасаларига квоталарни кўпайтириш топшириги берилди. Буни туманлар кесимида, масалан, қайси туманда қайси мутахассис кам бўлса, ўшанга мўлжалланган умумий бакалаврият квоталарини ошириш лозимлиги айtilди.

Ҳабибулла ОҚИЛОВ, Тошкент врачлар малакасини ошириш институти ректори, тиббиёт фанлари доктори, профессор

Илғор хорижий тажриба асосида умумий амалиёт шифокорини ҳақиқий оилавий шифокорга айлантириш чоралари белгиланди. Эндиликда бу ишга кўмак бериш учун терапия, педиатрия, акушерлик ва патронаж бўйича тиббиёт бригадалари ташкил этилади. Бу бригадалар ўзларига би-

фаолият олиб боради. Шу боис, бу бўғинни ислох қилиш муҳим. Режалаштириш дедик, бир қисм қишлоқ врачлик пунктлари ёпилиб кетди ёки бошқа йўналишга ўтказиб юборилди. Аҳоли 20-25 километр йўл юриб, қишлоқ врачлик пунктига бориши керак бўлди. Энди қишлоқ ва туманларимиздаги ҚВГлар таъмирланади ёки янгитдан қурилади. Асосийси, уларнинг моддий-техник базасини яхшилаш, замонавий асбоб-ускуналар билан таъминлаш, лаборатория, диагностика, даволаш тизими бўладими, хуллас, барча шарт-шароитлар яратиш юзасидан аниқ топшириқлар берилди. Бу жараёнга кўпроқ маҳаллий ҳокимиятлар, ҳокимлар масъул этиб белгиланди. Президентимиз уларга сўз берганида ҳокимлар шу масаланинг моҳиятини тушуниб етгани кўзга ташланди. Уларнинг тиббий маданияти ва малака ҳақидаги тушунчалари равшанлиги бизни қувонтирди. Ҳар бир ҳокимнинг ўз ҳудуди бўйича аниқ режалари бор ва улар, асосан, бирламчи тизимга боғлиқ. Шу тизимда ишлаётган тиббиёт ходимлари ўз номи билан оилавий шифокор бўлгани учун ҳар бир оилга кириб бориши кўзда тутилган. У ўзига тегишли ҳудуддаги оилаларнинг аъзосидек бўлиб кетиши лозим.

риктирилган оилалар кесимида “тиббий харита”ларни шакллантириб, манзилли иш олиб боради. Аҳолининг саломатлик ҳолати баҳолаб, электрон базаси яратилади. Бунинг учун тиббиёт ходимлари планшет, мобиль диагностика воситалари билан таъминланади.

Халқимиз бирор жойи огрива ҳам “ўтиб кетар”, дея касаллик авжига олиб, асоратлари ривожлангандан кейин шифокорга мурожаат қилади. Шу ҳолатнинг олдини олиш учун тиббий бригадаларни шакллантириш вазифаси қўйилди. Бригада таркибиде оилавий шифокордан ва ҳамширадан ташқари бир қатор тиббий мутахассислар ҳам бўлади.

Тадбир

ИЖТИМОИЙ СОЛИҚ ТўЛОВЛАРИ МЕҲНАТ МИГРАНТЛАРИНИНГ ИШ СТАЖИНИ КАФОЛАТЛАЙДИ

Ирода ТОШМАТОВА, “Янги Ўзбекистон” муҳбири

Сўнгги йилларда хорижда ишлаётган фуқароларга муносабат тубдан ўзгариб, меҳнат мигрантлари билан мулоқот ўрнатилди, уларни қўллаб-қувватлаш, ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, муаммо ва эҳтиёжларини ўрганиш ҳамда ҳал қилиш бўйича янги тизим йўлга қўйилди.

Президентимизнинг жорий йил 15 сентябрдаги “Хавфсиз, тартибли ва қонуний меҳнат миграцияси тизимини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори бу борада олиб борилаётган ишларнинг узвий давоми бўлди. Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигида ўтказилган матбуот анжуманида қарорда кўзда тутилган асосий вазифалар, хусусан, мигрантларнинг бандлигини таъминлаш ва ижтимоий қўллаб-қувватлаш масалалари бўйича амалга оширилаётган ишларга эътибор қаратилди.

Мақсуд ҳужжатнинг энг муҳим жиҳатларидан бири шуки, эндиликда хорижда ишлаётган Ўзбекистон фуқаролари меҳнат фаолияти учун пенсия ҳисоблашини ва иш стажига эга бўлиши мумкин. Яъни 2021 йил 1 январдан бошлаб меҳнат миграцияси йўли билан чет элда вақтинча ишлаётган фуқаролар ўзини ўзи банд қилган шахсларга тенглаштирилиб, улар учун назарда тутилган солиқларни тўлаши кўрсатиб ўтилган.

— Бугунги кунда ижтимоий тармоқларда чет элда вақтинча ишлайдиган

фуқароларни солиққа тортиш масаласининг кенг муҳокама қилинишига унинг нотўғри талқини сабаб бўлмоқда, — деди Давлат солиқ қўмитаси бошқара бошлиғи Шухрат Исмоилов. — Ваҳоланки, қарорда назарда тутилган ижтимоий солиқ тўловлари мажбурий эмас ва уни талабгор пенсия олиш учун иш стажига эҳтиёж сезсагина тўлайди. Янги таҳрирдаги Солиқ кодексига кўра, хорижда ўзини ўзи банд қилган фуқаролар қанча даромад олишидан қатъи назар, жисмоний шахслардан олинган даромад солиғидан озод этилади. Улар иштиёрий равишда тўлаши мумкин бўлган ижтимоий солиқ тўловлари эса давлат бюджетига эмас, балки Молия вазирлиги ҳузуридаги Пенсия жамғармаси ҳисобига тушади ва тўлиғича юртимизда фаолият юритаётган фуқароларнинг нафақалари учун йўналтирилади.

Жорий йилдан қонунчилигимизга киритила бошланган ўзини ўзи банд қилган шахслар деганда, қўлида касб-ҳунари бор, вақтинча меҳнат қобилиятига эга бўлган фуқаролар назарда тутилди. Ўтган 4 ой давомида республикада

500 мингга яқин фуқаро ўзини ўзи банд қилган шахс сифатида давлат солиқ органларини хабардор қилган. Улар ўзига пенсия ҳисоблашни ва иш стажига эга бўлиши учун Пенсия жамғармасига иштиёрий равишда ижтимоий солиқ тўлаши мумкин бўлиб, бу 2020 йил учун камида базавий ҳисоблаш миқдорининг 50 фоизи ҳажмида (111 500 сўм) белгиланган.

Хориждан қайтган фуқаролар чет элда ишлаган даври учун тўловларни амалга оширишда 36 ой давомида Пенсия жамғармасининг худудий бўлимларига мурожаат қилиши белгиланган. Агар чет элда вақтинчалик меҳнат фаолиятини юритаётганлар Ўзбекистонда пенсия ва иш стажига эҳтиёж сезмаса, унда Пенсия жамғармасига солиқ тўлашининг ҳожати бўлмайди.

Меҳнат мигрантларини ижтимоий қўллаб-қувватлашга қаратилган ушбу имкониятлар келгусида уларни моддий ҳимоя қилиш ҳамда пенсия ва иш стажининг кафолати бўлиб хизмат қилади.

Таҳририят танловига

МАҚСАДИМИЗ — ҚАСАБА УЮШМАЛАРИНИ ХАЛҚ ТАШКИЛОТИГА АЙЛАНТИРИШ

Бошланиш 1-бетда

Мана шу ўзгаришни қасаба уюшмалари йилдан йилга тараққийлаётган эди. Ижтимоий-иқтисодий масалалар бўйича 2020-2022 йиллар учун Вазирлар Маҳкамаси, Ўзбекистон қасаба уюшмалари федерацияси кенгаши ва Иш берувчилар конфедерацияси ўртасида бош келишув имзоланди ва кучга кирди. Тарихда илк бор ушбу келишувни ҳуқуқат номидан Бош вазир имзолади.

Хисобот даврида тузилган тармоқ келишувлари сони 95 тадан 107 га ошди. Шу давр ичида ишчиларнинг жамoa шартномалари орқали ходимларнинг тўғридан-тўғри ва билвосита даромади 1,5 миллиондан 5 миллион 100 миң сўмгача ўсди.

Давлатимиз раҳбарининг қўллаб-қувватлаши ва қасаба уюшмалари органларининг саяб-ҳаракати тўғрисида 2016 йилдан шу йилнинг 1 январигача бўлган даврда иш ҳақи бўйича муддатли ўтган қардорлик 6 мартадан зиёд қисқартирилди. Қасаба уюшмалари федерациясининг фаол иштирокида биринчи марта иш ҳақи учун минтақавий ва тармоқ коэффицентлари, шунингдек, иқлим ва яшаш шароитлари оғир ҳамда ноқулай бўлган ҳудудларда ишлаш учун ходимларга қўшимча таътилнинг минимал давомийлиги таъсидланди. Меҳнатни муҳофаза қилиш, меҳнат хавфсизлиги, аҳолининг ижтимоий ҳимояси, соғломлаштириш, соғлом турмуш тарзи ва спорт, ички туризм соҳасида амалга оширилган ишларнинг қўламини ва миқдори ҳам йиллар давомида сезиларли даражада ўсиб борди. Биз уларни ҳозир чуқур таҳлил қилмоқдамиз.

— Эътибор бериб қаралса, кейинги тўрт йилда Ўзбекистонда ижтимоий сиёсат траекторияси, айтиш мумкин бўлса, шу пайтгача кўп эътибор берилмаган, қўздам “пана” тутилган қатлам — ёшлар ва аёллар масалалари сари кескин тарзда бурилди. Эътироф этиш керакки, қасаба уюшмалари бу янги ижтимоий сиёсатнинг олдинги сафларига ўтди. Шу пайтгача жамият тафаккурида кўпроқ санаторий ва курортларга йўлланма берадиган, иложли борича нейтрал, “сен менга тегма, мен сенга тегмайман”, деган кайфиятда жамиятдан хийла “бегоналашган” ташкилот сифатида шаклланган жамoат ташкилотининг бундай ижтимоий-сиёсий жараёнларга аралашуви, очиги, кўпчилик кутмаган воқеа бўлди. Шу маънода қасаба уюшмаларининг бугунги ташаббуслари ва унинг натижалари ҳамда ташкилотнинг айна пайтдаги қайноқ фаолиятига тўртки берган сабаблар ҳақида гаплашсак.

— Очиги айтиш керакки, ташкилот фаолиятидаги бу ўзгаришлар бевосита Президентимиз сиёсати ва ташаббуслари билан боғлиқ. Мана қаранг, Президентимиз иш бошлаган илк кундан нима қилди? Одамларнинг туриштирумуши, рўзғори, ҳаёт тарзини яхшилашни давлатнинг биринчи даражали масаласи сифатида қўтарди.

Шу пилда халқимизнинг бахтли яшаши, бошқалардан кам бўлмаслиги, ўтаётган кунларидан рози бўлиб меҳнат қилиши, бир сўз билан айтганда, инсон омили Мирзиёев сиёсатининг энг муҳим стратегик мақсадига айналди. Сиз мендан ташкилотнинг бу жараёнларга қўшилиши ҳақида сураялсиз, бизга илҳом берган, бу ишларга руҳланган омиш аслида шу — Президентимизнинг халқпарварлиги, миллатпарварлиги. Қолаверса, қасаба уюшмалари моҳиятдан, жўнгна айтганда, халқ ташкилотидир. Фаолияти, мақсад ва вазифалари ишчилар, меҳнатқашлар манфаатларини ҳимоя қилишга қўрилган бирлашгани яна қандай аташ мумкин?! Бироқ сиз ҳали тўғри таъкидлаганингиздек, баъзида ўзига боғлиқ бўлмаган тарзда федерация ўзоқ йиллар атиги ўндан бир фоиз вазифасини бажариб келди ва ҳали тарзда жамиятда сиз айтган ўша стереотипнинг шаклланишига замин яратилди.

Энди бугунги ижтимоий сиёсатимиздаги янги, энг муҳим деб қаралаётган омиш — аёллар ва ёшлар масаласи ҳақида. Бу шундай кўзга қўриниб турган оддий бир масалаки, ортиқча таърифга баъзан эҳтиёж сезмайсан. Севимли шоиримиз Абдулла Ориповнинг бир шеърдаги “...уйда тинчи бўлсин йигитнинг”, деган мисраси хотирамда муҳралиб қолган. Жўндек, ҳаммаёй айтиб кетавериши мумкиндек туюладиган бу сўзлар аслида чуқур ҳаётий оиласифага эга. Зотан, эр киши уйи тинч, оиласи бадастир бўлса, хотиржам бўлади, яратувчиликка, ишга, ёруғ ниятлар йўлида меҳнат қилишга қўли боради. Уй, оила эса аёл ва болалар дегандир. Жамият ҳам шундай катта бир оила аслида.

Шу боис, хотин-қизлар ва ёшлар муаммоларини ўрганиш ва ҳал этиш бугунги куннинг энг долзарб масаласига айланди. Сир эмаски, миллатнинг шаклланиши оиладаги тарбияга бевосита боғлиқ. Бу, айниқса, бугунги глобаллашётган, маданиятлар қоришиб кетётган замонада ўта муҳим жиҳат. Шу маънода мафқуравий урушлар, маънавиятга таҳдидлар қўчайиб бораётган бугунги кунда жамиятнинг асрашни оиладан бошлаш кераклиги тобора ойдинлашмоқда. Айни шу ракурсдан ёндашсак, оналаримиз ва аёлларимизни Ватан, миллат ҳимоячилари десак, адашмаган бўлаемиз. Ҳаётдан рози, келажакка умид қўзи билан қараётган аёлларимиз Ватанига садоқатли, меҳнатқаш, фидоий фарзандларни тарбиялай олади.

Афсуски, ўзоқ йиллар хотин-қизларнинг кадр-қимматини жоийга қўя олмадик, уларнинг жамиятдаги ўрнини ҳис этмадик. Мамлакатимизда, айниқса, қишлоқ жойларда яшаётган аксар аёлларимиз ўз муаммо ва ташвишлари билан ўзлари ёлғиз қолганини, ҳаётнинг моддий ва маънавий қийинчиликлари остида зилиб кетганини билиб-билмасликка, қўриб-қўрмастикка олдик. Яширишининг ҳожати йўқ, мамлакатимизда ишсиз, доимий даромадга эга бўлмаган хотин-қизларнинг дардини эшитиш учун шу чоққача ҳеч ким уларнинг эҳтигини тақиллатиб келган эмас.

Давлатимиз раҳбарининг ана шу воқеликага теган назар солиб, “Шундай оилалар борки, уйда ўтиришга гилами йўқ, дори-дармон олишга пули йўқ, йилгашга қўзида ёши йўқ. Бундай шароитда яшаётган аёлларнинг аҳолининг ким тасаввур этади? Биз бу йил хотин-қизлар ва ёшларни қўллаб-қувватлаш борасидаги ишларни янги бошқича қўтаришимиз”, деган ташаббуси бу борадаги барча қарашлар, ёндашувларга кескин ўзгартириш киритди.

— Шу ўринда Президентимизнинг топириги билан Ўзбекистон қасаба уюшмалари федерацияси раиси, яъни сизнинг раҳбарлигингизда ташкилот этилган Хотин-қизларнинг муаммоларини ўрганиш ва ҳал этиш бўйича республика ишчи гуруҳи амалга ошираётган ишлар натижалари ҳақида тўхталсангиз, айна мудоао бўлар эди. Мазкур ишчи гуруҳ ўз фаолиятини илгариги турли ўхшаш гуруҳлар, комиссиялар, мониторинг, кузатув, назорат жамoаларининг тартиб-тамоийларидан фарқли ўлароқ, бевосита ҳаёт реаликларидан келиб чиқиб, иш тутишга қаратган ва бу жамият ҳаётини ҳам ўз аксини кўрсатмоқда. Бугун ишчи гуруҳнинг фаолиятидан қандай хулосаларга келмоқдасиз?

— Таҳлиллар, энг аввало, оиланинг моддий аҳоли кўп нарсани белгилашни кўрсатмоқда. Дарҳақиқат, бош масала — ишсизлик! Ишчи гуруҳ жойларда аёлларнинг иш билан таъминланиш даражаси ва бу кўрсаткичларни яхшилаш истиқболларини таҳлил қилди. Нафисламбрини айтганда, менга иш беринг, мен тадбиркорлик қила оламан, менинг ҳўнарим бор, озгина оёққа туришимга қўмак керак, дейдиган хотин-қизларга таъзим қилиш керак. Негаки, улар жамиятдан кўр-кўрона таъма қилмапти, улар бугун оғирлигини давлат қўлимасига ортиб қўймоқчи ҳам эмас, қолаверса, жамият боқимандаликдан ҳалос бўла бошлаганининг далили ҳам шу. Шу маънода ҳар бир ҳулуда бўш турган, ишлаб кетишига банк кредити, ҳўқимлик мадади, бошқа яна қайсибир маъмурий тузилмалар бир имдоди

— Агар тўғри айтаётган бўлсан, ушбу янги тизим самарадорлигини таъкидлашда “ишонч телефони” ҳам катта роль ўйнади, назаримизда!..

— Шубҳасиз, шундай. Бу, айтиш мумкин бўлса, ўзоқ йиллар “оғзи бекитиб” келинган жамият бўғиздаги тиқинчи олишдай гап бўлди. Одамларнинг ичи дардга, ҳаёти муаммога тўлиб кетган экан. Аввалига уларни эшитиш, жараёнга мослашиш биров оғир булганини яширмай айтишимиз керак. Бироқ нима бўлганда ҳам бугун бу хайри иш ҳаётимиз ва фаолиятимизнинг бир қисмига, энг яқинроқ ҳам вафайи йўналишига айланганини ҳам эътироф этиш зарур, назаримизда.

Президентимиз гоёси ва ташаббусига кўра, хотин-қизлар муаммолари билан тизимли ишлаш бошлаганимиз баробарида федерация қўшида хотин-қизларнинг муаммолари бўйича туну кун ишлайдиган “1211” қисқа рақамли “ишонч телефони” ташкил этилиши хотин-қизлар муаммоларини аниқлаш ва уларни тизимли ҳал этишнинг янги механизмининг яратди. Бу механизм ҳуқуқий конституцияси ва фаолиятига кўра, жамиятда нафақат ижтимоий, балки сиёсий ислохотлар ҳам жадал туш олганини кўрсатди. Негаки, ҳали юқорида айтганимиздай, биз ўзоқ йиллар одамлар дардини эшитиш, муаммоларни тан олишдан қочиб яшадик. “Ишонч телефон”лари туғул, халқнинг овози чиқадиган барча тешиги тирикчиларга лой урдик. Хуллас, одамни гапирмасам ҳам ҳамма биладиган, ўз қўзи билан кўрган ҳаёт бу.

Мавзуга қайтиб айтадиган бўлсак, “ишонч телефон”лари жамиятимиз гарлик ижтимоий ва сиёсий ёлгонлар, кўзбўйамачиликлар, совуқ ва “ҳароратсиз” ҳисоботлар ҳаммамизни зериктирган. Бироқ бугун замон шундайки, қозғоғдаги гап ҳаётга тўғри келиши керак. Одамлар энди ёлгонларга ортиқ ишонмай қўйган. Майли, гапдан чалгимайлик.

Энди масаланинг яна бир муҳим жиҳатини айтмасам бўлмайди. Негаки, бу элемент Президентимиз амалга ошираётган халқпарвар сиёсатнинг ўта қатъий ва пухта режа асосига қўрилганини аниқ очиб беради. Эътибор қилинг, бугун амалга оширилаётган, мен боя қисман тўхталган бу хайри ишларнинг барчаси дунёда оғир ижтимоий-иқтисодий бўҳронлар кечаётган, дунё давлатлари ва халқлари таҳликали даврни бошидан ўтказаятган пандемия даврида қилинмоқда. Мамлакатимиздаги минглаб оилалар ҳаётига нур олиб кирган, рўзгорларига баракка, тинчлик-хотиржамлик улашган бу ҳаракатлар, ўйлайсизки, ўз-ўзидан бўлаётган, ишлаб кетишига банк кредити, ҳўқимлик мадади, бошқа яна қайсибир маъмурий тузилмалар бир имдоди

— Нима демоқчилигингизни тушунадим. Дарвоқе, ёшлар масаласи... Бу масала аниқ ишонч билан айтманки, барча замонларда, жумладан, бугун биз “замонавий дунё” деб атаётган кунларда ҳам мудом долзарблигича турибди. Негаки, бу ниятда жиддий, стратегик масала. Ҳақиқи равишда жамиятнинг “тектоник қатлами” деб тавсифланувчи бу навқирон кучни тўғри йўлга солиш, ҳаётда ўз ўрнини топишда қўмаклашишни ўз вазифаси этиб белгилаган ҳўқуматлар, ўйлаёмизки, ҳеч қачон юқказмайди. Шу маънода айтадиган бўлсак, айниқса, бизникидек демографик фаол жамиятлар бу омиш миллий ишлар, аввало, ижтимоий-иқтисодий масалаларга оид ҳар уч йилда тузиладиган бош келишув, тармоқ ва ҳудудий келишувлар, шунингдек, жамoa шартномаларида ўз ифодасини топмоқда. Хусусан, 2016 йилда жамoa шартномалари ва келишувлари орқали 20 миңдан зиёд ёш ходимга қарийб 10 миллиард сўмлик ижтимоий қўмак берилди. Қасаба уюшма ташкилотлари Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар дастури ижросини таъминлашда ҳам фаол иштирок этмоқда.

Давлатимиз раҳбари илгар сурган 5 та муҳим ташаббус ижросида аъзоларининг салкам 50 фоизи ёшлардан иборат бўлган Ўзбекистон қасаба уюшмаларининг фаол иштирок этиши таъминлаш мақсадида ҳар бир ташаббус ижроси бўйича федерациянинг манзилли ва муддатли вазифалардан иборат чора-тадбирлар режаси ишлаб чиқилди ҳамда қасаба уюшмалари ташкилотлари томонидан уларнинг ижроси тизимли таъминланмоқда. Бундан ташқари, федерациянинг ёшлар бирлашмаси ташаббуси билан 2019 йилнинг июнида “ТЕМП – 2019” Тошкент халқаро қасаба уюшмалари ёшлари форуми қўриб ўтди. Форумда дунёнинг 20 мамлакатидан 120 га яқин ийигит-қиз ва Ўзбекистон қасаба уюшмаларининг 100 дан ортиқ фаоли қатнашди.

Нафисламбрини айтганда, мазкур форум ёшлар учун ёки бу давлатиники эмас, балки ҳаммамизники, яъни улар бир хил фикр, ёндашув, мақсад билан яшаётганини ўз кўзимиз билан кўрдик. Биласизки, тўрт кун давом этган анжумандан кейин меҳмон ёшлар мамлакатимизни кўзларидан ёш билан тарқ этаётганини кўриш бизга ажиб ҳисларни ошно этди, албатта. Мўҳими, биз бундай мулоқотларни қўйайтириш зарурлигини аниқладик. Бу жуда муҳим хулоса бўлди. Турли тилларда сўзлашяётган ёшларнинг кўзлари ёниб турибди. Ўзбекистонимиз, юртимизда катта оруз ниятлар билан ўсиб-ўлгаяётган ёшлар уларда олам-олам таассуротлар қолдирганини кўриш илҳом жуда ҳам қўвонтирди. Форум доирасидаги учрашувлар, суҳбатларнинг мазмуни, уларда қўтарилган масалаларнинг мушарафлиги эса Президентимизнинг БМТ минбаридан туриб, ёшларнинг беғонаси бўлмайдиган, деган гапларининг ҳаётий ҳақиқат эканини яна бир бор кўрсатди.

— Менинг наздимда, кейинги пайтда Ўзбекистон қасаба уюшмалари федерациясининг халқаро майдондаги имижига ҳам кескин ошди.

— Гап ҳам ўз ўзани билан шу салвога келиб қолди. Ахир, “ТЕМП – 2019” ҳам тўғридан-тўғри халқаро ҳамкорлик ва Ўзбекистоннинг дунё ҳамжамияти, унинг келажигиди имижига билан билвосита боғлиқ анжуман эди аслида. Агар нокамтарликка йўймасангиз, айтاي, Ўзбекистон қасаба уюшмаларининг халқаро майдондаги нуфузини ошириш бўйича кенг қамровли ишлар бажарилди. Аввало, 2018 йилда федерациямиз Қасаба уюшмалари конфедерацияси аъзолигига тикланди.

— Суҳбатимиз аввалида ўртага ташланган савол негизда нафақат хотин-қизлар, балки ёшлар масаласи ҳам бор эди...

— Нима демоқчилигингизни тушунадим. Дарвоқе, ёшлар масаласи... Бу масала аниқ ишонч билан айтманки, барча замонларда, жумладан, бугун биз “замонавий дунё” деб атаётган кунларда ҳам мудом долзарблигича турибди. Негаки, бу ниятда жиддий, стратегик масала. Ҳақиқи равишда жамиятнинг “тектоник қатлами” деб тавсифланувчи бу навқирон кучни тўғри йўлга солиш, ҳаётда ўз ўрнини топишда қўмаклашишни ўз вазифаси этиб белгилаган ҳўқуматлар, ўйлаёмизки, ҳеч қачон юқказмайди. Шу маънода айтадиган бўлсак, айниқса, бизникидек демографик фаол жамиятлар бу омиш миллий ишлар, аввало, ижтимоий-иқтисодий масалаларга оид ҳар уч йилда тузиладиган бош келишув, тармоқ ва ҳудудий келишувлар, шунингдек, жамoa шартномаларида ўз ифодасини топмоқда. Хусусан, 2016 йилда жамoa шартномалари ва келишувлари орқали 20 миңдан зиёд ёш ходимга қарийб 10 миллиард сўмлик ижтимоий қўмак берилди. Қасаба уюшма ташкилотлари Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар дастури ижросини таъминлашда ҳам фаол иштирок этмоқда.

Давлатимиз раҳбари илгар сурган 5 та муҳим ташаббус ижросида аъзоларининг салкам 50 фоизи ёшлардан иборат бўлган Ўзбекистон қасаба уюшмаларининг фаол иштирок этиши таъминлаш мақсадида ҳар бир ташаббус ижроси бўйича федерациянинг манзилли ва муддатли вазифалардан иборат чора-тадбирлар режаси ишлаб чиқилди ҳамда қасаба уюшмалари ташкилотлари томонидан уларнинг ижроси тизимли таъминланмоқда. Бундан ташқари, федерациянинг ёшлар бирлашмаси ташаббуси билан 2019 йилнинг июнида “ТЕМП – 2019” Тошкент халқаро қасаба уюшмалари ёшлари форуми қўриб ўтди. Форумда дунёнинг 20 мамлакатидан 120 га яқин ийигит-қиз ва Ўзбекистон қасаба уюшмаларининг 100 дан ортиқ фаоли қатнашди.

Нафисламбрини айтганда, мазкур форум ёшлар учун ёки бу давлатиники эмас, балки ҳаммамизники, яъни улар бир хил фикр, ёндашув, мақсад билан яшаётганини ўз кўзимиз билан кўрдик. Биласизки, тўрт кун давом этган анжумандан кейин меҳмон ёшлар мамлакатимизни кўзларидан ёш билан тарқ этаётганини кўриш бизга ажиб ҳисларни ошно этди, албатта. Мўҳими, биз бундай мулоқотларни қўйайтириш зарурлигини аниқладик. Бу жуда муҳим хулоса бўлди. Турли тилларда сўзлашяётган ёшларнинг кўзлари ёниб турибди. Ўзбекистонимиз, юртимизда катта оруз ниятлар билан ўсиб-ўлгаяётган ёшлар уларда олам-олам таассуротлар қолдирганини кўриш илҳом жуда ҳам қўвонтирди. Форум доирасидаги учрашувлар, суҳбатларнинг мазмуни, уларда қўтарилган масалаларнинг мушарафлиги эса Президентимизнинг БМТ минбаридан туриб, ёшларнинг беғонаси бўлмайдиган, деган гапларининг ҳаётий ҳақиқат эканини яна бир бор кўрсатди.

— Келгусидаги режалар ҳақида ҳам икки оғиз тўхталсангиз...

— Дарҳақиқат, орузсиз, ният ва истаксиз одам бўлмайди. Аксарий ҳолларда одамнинг ичидаги ўша ёруғ хаёллар, оруз-ўйлар амалга ошди. Бу эса ота-боболаримизнинг “ниятни яхши қилиш керак”, деган насиҳатига жуда ўйқаш тушади. Масалая шу контекстан қарасак, жамиятдаги ҳар бир оиланинг ҳам, корхона-ташкilotнинг ҳам, қолаверса, катта-катта давлатларнинг ҳам келажакдан мақсад-мудоаоси бўлади. Узимизга келадиган бўлсак, бизнинг энг катта ва улғў мақсадимиз — эл-юрт фаровонлиги йўлида хизмат қилиш, Президентимиз бошлаган хайрли ишларда олдинги сафларда туриб, камарбаста бўлиш!

Ўзбекистон бугун шахдам қадамлар билан олдинга интилмоқда. Буни эътироф этмаслигининг имкони йўқ. Бу эса ниятларнинг улғулиги, мақсадларнинг эзулиги билан боғлиқдир. Шу маънода ҳали олдимизда ташкilotимиз ишини ривожлантириш, меҳнатқаш, захматқаш халқнинг оғирини енгили қилиш борасида қиладиган ишларимиз бисёр экани ҳам ҳақиқат.

Эртаги иш бошлайдиган навбатдаги курултойимизда ҳаммаслақларимиз билан эртанги кун режаларини яна бир бор оидинлаштириб, муҳим чизгиларни белгила олишни ният қилиб турибмиз. Ниятларимиз эса аниқ!

Биз халқнинг ичига тобора кириб бораётган улкан жамoамиз. “Қасаба уюшмалари” деган шарафли ном билан аталадиган, ўз сафларидан беш ярим миллиондан кўпроқ инсонни бирлаштирган улкан жамoa бирлашсак, тоғни талқон қиларлик қўватимиз бор. Гап бу кучни шу азиз Ватанинг равнақи, эртанги истиқболни учун бирлаштириш, сафарбар эта олишда. Яъни юрт равнақроғли ишлар бажарилди. Аввало, 2018 йилда федерациямиз Қасаба уюшмалари конфедерацияси аъзолигига тикланди.

Мазкур ҳамкорликнинг аҳамиятини мазкур ташкilot ҳақида қуйидаги маълумот ҳам намoён этади. Конфедерация ўз таркибига МДҲ давлатларининг 8 та миллий қасаба уюшма маркази ва 26 та халқаро қасаба уюшмалари тармоқ бирлашмаси, шунингдек, 30 миллиондан ортиқ қасаба уюшма аъзоларидан иборат 34 та ташкilotни бирлаштиради.

Бундан ташқари, Беларусь, Қозоғистон, Қирғизистон, Мўғулистон, Россия, Тожикистон, Туркманистон, Туркия ҳамда Европа, Осиё ва Африка давлатлари миллий қасаба уюшма марказлари билан яқин ҳамкорлик ўрнатилди.

Халқаро меҳнат ташкilotи билан ҳамкорлик янги бошқича кўтарилди. Унинг амалий натижаси ўлароқ, Халқаро меҳнат ташкilotи бош директори Гай Райдер бошчилигидаги делегация 2018 йил декабрь оида Ўзбекистонга таширф буюрди.

— Биламизки, Ўзбекистон қасаба уюшмалари ҳам жаҳонга ўз сўзини айта бошлади...

— Қатор халқаро тадбирларда айна шу жиҳатни кўрсатиш ҳаракатида бўлмақдамиз. Ахир, янги Ўзбекистоннинг қиёфасини жаҳон билиши керак. 2018 йилнинг апрель оида федерация ташаббуси билан “Ҳаракатлар стратегияси ва кучли ижтимоий сиёсат: Ўзбекистоннинг халқаро амалиёти ва тажрибаси” мавзусида халқаро конференция ташкilot этик. Унда Халқаро меҳнат ташкilotи, Халқаро қасаба уюшмалари конфедерацияси, Халқаро иш берувчилар ташкilotи вақиллари, халқаро экспертлар ва таникли олимлар, 30 дан ортиқ мамлакатнинг қасаба уюшма марказлари раҳбарлари иштирок этиб, Ўзбекистондаги улкан эришиллар билан танишди. Конференциянинг муҳим жиҳатларидан бири — унда “Тошкент резолюцияси” қабул қилинди.

2019 йилда эса Самарқанд шаҳрида Қасаба уюшмалари федерацияси Хотин-қизлар кенгаши ташаббуси билан халқаро ташкilotлар ва қатор хорижий қасаба уюшма марказлари вақиллари иштирокида “Аёлларнинг ижтимоий-иқтисодий аҳоли ва қасаба уюшмаларининг гендер тенгликка эришишдаги иштироки” мавзусида халқаро семинар бўлиб ўтди. Бундай нуфузли халқаро анжуманлар Ўзбекистон қасаба уюшмалари федерациясининг имижига ажибий таъсир қўрсатган шубҳасиз. Шу ўринда алоҳида таъкидлаш жоизки, бу каби оламшумул янгиланиш ва ўзгаришларнинг барчаси Президентимиз бошлаб берган янги ва истиқболли сиёсатнинг ёрқин самараси, десам асло адашмаган бўлам. Негаки, қасаба уюшмалари фаолиятидаги янгиланишларнинг барчаси бевосита давлатимиз раҳбари кўрсатмалари, топириқи ва йўналишлари ўлароқ юз кўрсатди.

— Келгусидаги режалар ҳақида ҳам икки оғиз тўхталсангиз...

— Дарҳақиқат, орузсиз, ният ва истаксиз одам бўлмайди. Аксарий ҳолларда одамнинг ичидаги ўша ёруғ хаёллар, оруз-ўйлар амалга ошди. Бу эса ота-боболаримизнинг “ниятни яхши қилиш керак”, деган насиҳатига жуда ўйқаш тушади. Масалая шу контекстан қарасак, жамиятдаги ҳар бир оиланинг ҳам, корхона-ташкilotнинг ҳам, қолаверса, катта-катта давлатларнинг ҳам келажакдан мақсад-мудоаоси бўлади. Узимизга келадиган бўлсак, бизнинг энг катта ва улғў мақсадимиз — эл-юрт фаровонлиги йўлида хизмат қилиш, Президентимиз бошлаган хайрли ишларда олдинги сафларда туриб, камарбаста бўлиш!

Ўзбекистон бугун шахдам қадамлар билан олдинга интилмоқда. Буни эътироф этмаслигининг имкони йўқ. Бу эса ниятларнинг улғулиги, мақсадларнинг эзулиги билан боғлиқдир. Шу маънода ҳали олдимизда ташкilotимиз ишини ривожлантириш, меҳнатқаш, захматқаш халқнинг оғирини енгили қилиш борасида қиладиган ишларимиз бисёр экани ҳам ҳақиқат.

Эртаги иш бошлайдиган навбатдаги курултойимизда ҳаммаслақларимиз билан эртанги кун режаларини яна бир бор оидинлаштириб, муҳим чизгиларни белгила олишни ният қилиб турибмиз. Ниятларимиз эса аниқ!

Биз халқнинг ичига тобора кириб бораётган улкан жамoамиз. “Қасаба уюшмалари” деган шарафли ном билан аталадиган, ўз сафларидан беш ярим миллиондан кўпроқ инсонни бирлаштирган улкан жамoa бирлашсак, тоғни талқон қиларлик қўватимиз бор. Гап бу кучни шу азиз Ватанинг равнақи, эртанги истиқболни учун бирлаштириш, сафарбар эта олишда. Яъни юрт равнақроғли ишлар бажарилди. Аввало, 2018 йилда федерациямиз Қасаба уюшмалари конфедерацияси аъзолигига тикланди.

Хусан ЭРМАТОВ суҳбатлашди.

Ижтимоий фикр

Коррупцияга қарши курашиш чора-тадбирларини амалга ошириш давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бири ҳисобланади. Мамлакатимизда коррупциянинг олдини олиш, барча соҳаларда коррупциявий омилларга барҳам бериш бўйича кенг қўламли ислохотлар кечмоқда.

КОРРУПЦИЯГА ҚАРШИ КУРАШИШ — ЖАМОАТЧИЛИК НИГОҲИДА

Юртимизда давлат бошқаруви самардорлигини ошириш, коррупцияга қарши курашиш соҳасида ҳуқуқ муассасаларининг фаолияти устидан назоратни амалга ошириш функцияларини мақбуллаштиришга ёрдам берувчи таъсирчан тизимлар шакллантирилган. Коррупцияга қарши курашиш масалалари бўйича жамоатчилик фикри тадқиқотлари доимий асосда олиб борилиб, унинг натижаларидан коррупцияга қарши сиёсатни такомиллаштириш жараёнида фойдаланилмоқда.

“Ижтимоий фикр” республика жамоатчилик фикрини ўрганиш маркази томонидан “Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида жамоатчилик фикри” мавзусида ўтказилган тадқиқот натижалари мамлакатда коррупциянинг олдини олиш ва унга қарши курашиш соҳасидаги мавжуд вазиятни, ривожланишнинг яқин истиқболларини ўз вақтида тўри баҳолаш имконини беради.

Ўтказилган сўров шуни кўрсатдики, халқимиз коррупцияни давлат ва жамият ҳаётининг турли соҳалари зарар etkazувчи, давлат бошқаруви ва иқтисодийнинг ривожланишига салбий таъсир кўрсатадиган ҳавфли ижтимоий ҳодиса, деб билади. Респондентларнинг 83,2 фоизи мамлакатда коррупция мавжудлигини тан олади ва коррупция давлат ҳокимияти органлари томонидан қабул қилинаётган қарорлар самардорлигига салбий таъсир кўрсатади, фуқароларнинг маънавий-ахлоқий ҳолатига зарар etkazади, аҳолининг давлат органлари ва адолатга бўлган ишончини пайсатиради, деб ҳисоблайди.

Тадқиқот фуқароларнинг коррупцияга қарши энг самарали чоралар ҳақидаги фикрини аниқлади. Жумладан, коррупциявий жиноятлар учун бундай турдаги ҳуқуқбузарликларни энг самарали тийиб туриши омил сифатида жиноий жавобгарлик чораларини янада кучайтириш зарур. Иштирокчилар фикрича, коррупциявий ҳаракатлар учун муқаррар ва қаттиқ жазо қўллаш шароитидаги коррупцияга қарши курашиш жараёни самарали бўлиши мумкин. Шунингдек, коррупциянинг олдини олишда профилактик чора-тадбирлар тизимини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш, жумладан, мансабдор шахсларнинг ваколатларини чеклаш, турли тоифадаги фуқароларнинг даромадлари ва харажатларини назорат қилиш, хизматдаги турли суиистеъмолликларнинг олдини олиш ва уларни бартараф этиш каби чоралар муҳим аҳамиятга эга.

Сўровнома иштирокчилари фикрича, коррупцияга қарши самарали курашиш учун аксилкоррупциявий дунёқараши ва жамиятда коррупцияга қарши мурасасиз муносабатни шакллантириш, ўсиб келаётган ёш авлодда маънавий-ахлоқий сифатлар даражасини ошириш зарур. Жамоатчилик фикрида коррупцияга қарши курашиш муаммоси — бу нафақат ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг, балки бутун жамиятнинг биринчи навбатдаги вазифасидир, деган фикр устуворлик қилади.

Юрдошларимиз давлат, унинг ҳуқуқни муҳофаза қилиш тизими ҳамда бошқарув ва назорат органлари жамият ва унинг фуқаролик тузилмалари билан ҳамкорликда ҳамда уларнинг бевосита ва фаол қўллаб-қувватлаши орқали коррупцияга қарши самарали курашиши мумкинлигини билдирган. Респондентлар фикрича, жамиятнинг коррупцияга қарши курашишда иштироки ҳам фуқароларнинг коррупция ҳолатларини фош қилиш бўйича фаол нуқтаи назарида, ҳам фуқаролик жамияти тузилмалари томонидан жамоатчилик назорати фаолиятида ифодаланиши мумкин.

Сўровда мамлакатимиз фуқаролари Ўзбекистон Президентининг 2020 йил июнь ойидаги фармони билан ташкил этилган Коррупцияга қарши курашиш агентлигининг фаолияти коррупция, таъмағирлик ва порахўрликка қарши курашиш жараёнини янги даражага олиб чиқишга, давлат ва жамият ҳаётининг барча соҳаларидаги коррупциявий ҳолатларнинг сабаблари ва шарт-шароитларини бартараф этишга, халқаро майдонда мамлакат нуфузини мустаҳкамлашга кўмаклашди, деб умид қилмоқда.

Фуқаролар фикрича, бугунги кунда ОАВлар фаолияти туфайли коррупцияга қарши курашиш жараёни жамоатчилик учун янада очик бўлди, ушланган коррупционерлар ва иш ҳолатининг тавсифи ҳақидаги хабарлар кўпроқ пайдо бўла бошлади, улар коррупцияга қарши ҳаракатларнинг мазмуни ва миқёсини намойиш қилади.

Сўровнинг аниқлашчи, жамиятда мансабдор шахсларни пора орқали сотиб олиш йўли билан муаммони ҳал қилишга мурасасозлик муносабати каби омил коррупция ва порахўрликни бартараф этиш йўлидаги янада каттароқ тўсиқ бўлиб хизмат қилади. Бу жамиятда ижтимоий ғўрликни камайтириш, коррупцияга қарши мурасасизликни шакллантириш, барқарор ҳатти-ҳаракат андасасини ишлаб чиқиш, фуқароларни, айнисқа, ёшларни тарбиялаш, ҳуқуқий онг ва маданиятни ошириш бўйича ишларни истиқболда давом эттириш зарурлигини билдирди.

Ўтказилган комплекс тадқиқот натижалари коррупцияга қарши курашиш ва жамият ҳаётининг ушбу ҳолатни бартараф этиш бўйича чора-тадбирлар юзасидан давлат стратегиясининг аҳоли томонидан юқори даражада қўллаб-қувватланаётганидан далолат беради. Қўпчилик сўров иштирокчилари фикрича, мамлакатда коррупцияга қарши курашиш бўйича амалга оширилаётган стратегияда профилактик комплекс чора-тадбирлар etакчи роль уйнайди ва ушбу стратегия коррупция кўринишлари учун асосларни бартараф этиш, давлат органлари ва мансабдор шахсларнинг фаолиятида коррупциявий хатарларни аниқлаш ва камайтириш, коррупцияга қарши кенг маърифий ишларни олиб бориш ҳамда аҳолининг аксилкоррупциявий маданиятини шакллантириш йўли билан мамлакатда коррупция даражасини тубдан камайтиришга қодирдир.

“Ижтимоий фикр” республика жамоатчилик фикрини ўрганиш маркази маълумотлари асосида “Янги Ўзбекистон” мухбири Лутфулла СУВОНОВ тайёрлади.

Илм-фан

ИЛМИЙ МАКТАБЛАРНИ ТИКЛАШ БОРАСИДАГИ САЪЙ-ҲАРАКАТЛАР

Чин маънодаги эътибор ва ғамхўрликдан далолат

— Дунё давлатларининг ривожланиш тарихи ҳамда имкониятларини таҳлил қилганимизда, аксарият ҳолларда уларнинг иқтисодий тараққиётида хомашё базаси, ерусти ва ерусти бойликларининг улуши 20, ишлаб чиқариш воситалариники 16, илмий салоҳият ҳиссаси 64 фоизни ташкил этишига амин бўлдик, — дейди Абдуразок Мирзаев. — Бунга мисол тарихида Япониянинг иқтисодий ривожланишида илм-фаннинг ўрни, янги технологиялар салоҳиятини келтириш мумкин. Собиқ иттифок даврида 20 тонналик бульдозерлар Японияга экспорт қилинмоқда, деган маълумотлар гуруҳ билан айтилар эди, лекин ушбу техникалар эритилиб, янги истеъмол товарлари ишлаб чиқариш орқали юз баробар ва ундан кўпроқ фойда олиши ўша даврларда ҳаёлимизга ҳам келмаган. Айни пайтда Япония дунёдаги энг ривожланган инновацион технологиялар мамлакатидир.

Бундан кўриниб турибдики, ҳар қандай давлатнинг иқтисодий ривожланишида илм-фаннинг, яратиладиган ва ишлаб чиқаришда қўлланадиган янги технологияларнинг аҳамияти беқиёс.

Кейинги йилларда Ўзбекистон янги ривожланиш босқичига ўтгани ва бу жараёнда илм-фан ривожига давлат сиёсати даражасида эътибор қаратилаётгани эътироф этилмоқда. Албатта, бунга асос бор. Агар уч йил олдин мамлакатимиз аҳолисининг олий маълумоти фуқаролари 8 фоизни ташкил этган бўлса, бугунги кунда бу кўрсаткич 20 фоизга етди ва яқин йилларда 25 фоиздан-да, ошишига эришилади.

Яна гуруҳ билан айтиш мумкинки, халқимизнинг саводхонлигини ошириш, ёшларнинг барча фанни мукамал ўзлаштиришига кенг имконият яратиш, ажодларимиздан мерос қолган илмий мактабларни тиклаш борасидаги саъй-ҳаракатлар чин маънодаги эътибор ва ғамхўрликдан далолат.

Фанлар академиясининг 2017 йили ташкил этилган Навоий бўлими ҳам ҳуқуқимизнинг томонидан ҳудуддаги барча соҳага илмий ёндашиш, илмий ишланмалар натижаларини ҳаётга татбиқ этишга йўналтирилган ишлар маҳсулидир. Бўлим олимлари бугун нафақат вилоятдаги, балки республикамиздаги барча sanoat корхоналари муаммолари ечимига йўналтирилган илмий тадқиқотлар билан шуғулланмоқда.

Тадқиқотлар натижадорлигини таъминлашда илм-фан, таълим ва ишлаб чиқариш интеграциясини ташкил этишга янги ёндашувнинг фаол механизми сифатида Фанлар академияси тасарруфидаги илмий-тадқиқот институтлари ҳамда ҳудуддаги барча ишлаб чиқариш ташкилотлари илмий-техник салоҳиятининг Идоралараро илмий техник кенгашига бирлаштирилиши муҳим аҳамиятга эга.

— Бўлимда амалга оширилаётган, тўғридан-тўғри иқтисодийга йўналтирилаётган инновацион лойиҳалар ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Бугунги кунда республикамиздаги мавжуд конларнинг 50 фоизга яқини Навоий вилоятининг Қизилқум ва Нурота маъданли ҳудудидида жой-

Президентимизнинг 2017 йил 15 июндаги “Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг Навоий бўлими фаолиятини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорига асосан, Навоий вилоятда сезиларли ишлар амалга ошириляпти. Жумладан, ҳудуднинг иқтисодиёт тармоқларини техник ва технологик жиҳатдан ривожлантириш, энергия ва ресурстежамкор технологияларни жорий этишга йўналтирилган инновацион ишланмалар яратилаётгани эътиборга молик. Фанлар академияси **Навоий бўлими раиси, геология-минералогия фанлари доктори, профессор, Абдуразок МИРЗАЕВ** билан суҳбатимиз мамлакатимиз илмий салоҳияти, фан-техника ютуқлари, таълим ва ишлаб чиқариш интеграцияси хусусида бўлди.

бентонит гили ва кварц кумини ҳам ўрганиш ҳамда ушбу фойдали қазилмаларни комплекс қазиб олиш, қайта ишлаш ва бойитиш технологияларини яратишга йўналтирилган йўл харитаси тайёрланган.

— Бўлим олимларининг кварц кумини ва бентонит гилдан самарали фойдаланишга йўналтирилган инновацион ишланмалари хусусида ҳам тўхталсангиз.

— Кондаги кварц кумини пульсацион колонналарда бойитиш технологияси

“Доломит номаъдан фойдали қазилмаси кальций ва магнийнинг қўшалок карбонат тузи бўлиб, кимё, резинатехника sanoati ва шиша ишлаб чиқаришда кенг қўлланади. Доломитда магнийнинг миқдори **21**, магний карбонат тузи бўлган магнетитда **47** ҳамда бруситда **64** фоизни ташкил этади. Магнетит ва бруситда магний миқдори юқори бўлгани учун халқ ҳўжалигида кенг қўлланади.

лашган. Қизилқум нафақат маъданли, балки номаъдан конларга ҳам бой бўлиб, улардан бири — Вауш доломит кони тўғрисида тўхталмоқчиман.

Доломит номаъдан фойдали қазилмаси кальций ва магнийнинг қўшалок карбонат тузи бўлиб, кимё, резинатехника sanoati ва шиша ишлаб чиқариши чикиндисиз, олинанидиган маҳсулотлар

ҳолидаги соф магний оксиди ва бир тонна турт юз килограмм соф кристалли кальцийнинг оппоқ рангли кукунини олишга эришилди.

Энди соф магний оксидидан кимёвий йўл билан магнетит ва брусит олиш имконияти яратилди. Бунда кимёвий реакция паст ҳароратли ва кислотасиз муҳитда ўтказилиб, технологик жараёнда ишлатиладиган реагентлар бевосита республикамизда мавжудлиги муҳимдир. Бундан кўриниб турибдики, олимлар яратган технологиянинг қўлланиши чикиндисиз, олинанидиган маҳсулотлар

самардорлигининг илмий асосланган лойиҳаси тайёрланган.

Ушбу инновацион технологиянинг афзаллиги шундаки, кварц кумини тез ва кам харажат билан гил зарралари ҳамда зарралар ташқи юзасидаги темир уч оксиди бўлган сариқ рангли пленка қобидан тозалайди. Бу эса, ўз навбатида, кварц кумини қурилишда чекланмаган миқдорда ишлатишга имкон беради. Чунки стандарт талабларга кўра, қурилишда бетонга қўшилидиган кумдаги гил зарраларининг миқдори имкоий фоиздан ошмаслиги керак.

Шаффоф шиша ишлаб чиқаришда фойдаланиладиган кумда темир оксидининг миқдори 0,01 фоиздан ошмаслиги лозим. Одатда бу кўрсаткич табиий кумда 0,5 фоиз ва ундан юқори бўлади.

Бентонит гили табиий ҳолатда 25–30 фоиз намликка эга. У қазиб олингандан кейин қуёш иссиқлигида ўз намлигини 5–7 фоизгача йўқатади ва майда бўлакчаларга бўлиниб кетади. Бунда уларни оддий тегиримонда ҳам осонгина майдалаб, кукун ҳолига келтириш мумкин. Юқорида айтганимиздек, бентонит гили халқ ҳўжалиги, қишлоқ ҳўжалиги, озиқ-овқат, тиббиёт, фармацевтика, кимё, машинасозлик sanoatiда ҳам кенг қўлланади. Навоий бўлими олимлари бентонит гилдан янада самарали фойдаланишга йўналтирилган бир неча инновацион технологиялар ишлаб чиққан.

Шундай қилиб, битта кон ҳудудидида уч хил номаъдан фойдали қазилма мавжуд бўлиб, уларни комплекс тадқиқ қилиш ва биргаликда қазиб олишга тавсия қилиш коннинг инвестициявий жозибadorлигини оширади. Халқ ҳўжалигида юқори талабга эга бўлган бир неча хил маҳсулот ишлаб чиқариш имконияти яратилди. Энг асосийси, кон негизидида қуриладиган тоғ жинсларини майдалаш тегиримони, маҳсулотларни қадоқлар тармоғи, технологик бойитиш линияларини имкониятидан уч хил фойдали қазилмани қайта ишлаш ва бойитишда самарали фойдаланиш мумкин. Албатта, бу сарф-харажатларнинг камайиши, ишлаб чиқариладиган маҳсулотлар таннархининг пасайишида муҳим омил бўлиб хизмат қилса, бир неча хил маҳсулотнинг бир вақтда ишлаб чиқарилиши корхонанинг бозор талабига тез мослашувига имкон беради.

— Sanoat чикиндиларини қайта ишлаш орқали янги инновацион маҳсулотлар ишлаб чиқаришга йўналтирилган қандай тадқиқотлар олиб борилмоқда?

— Бунга мисол қилиб фосфорит рудасидан ўғитлар ишлаб чиқаришга ихтисослашган, республикамиздаги кимё заводларидаги фосфогипс кимёвий чикиндисидан янги, арзон, енгил, пишиқлиги юқори бўлган инновацион қурилош материалларини ишлаб чиқариш технологияларини келтириш мумкин.

Бугунги кунда мамлакатимиздаги фосфор ўғити ишлаб чиқарадиган заводларда 90 миллион тоннага яқин фосфогипс чикинди сифатида экологияга бузиб турибди. Ихтирочилар яратган ва патентланган технологияни қўллаш орқали нафақат арзон ва замонавий, ҳарорат ўзгариши, намлик ва сувга чидамли қурилош материаллари ишлаб чиқариш, балки экологик муаммоларни ечиш имконияти ҳам яратилди.

“Янги Ўзбекистон” мухбири Рисолат МАДИЕВА суҳбатлашди.

Инсоний фазилятлар

САДОҚАТ — САОДАТГА ЭЛТУВЧИ ЙЎЛ

Давлатимиз раҳбарининг жорий йил 30 июндаги “Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатини тубдан ислоҳ қилиш ва янги босқичга олиб чиқиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги фармонида стратегик йўналишлар ва давлат дастурларини ишлаб чиқиш ҳамда амалга ошириш билан бирга, ёшларни Ватанга садоқат, миллий ва умуминсоний қадриятларга ҳурмат руҳида тарбиялаш, уларнинг маданий саводхонлигини ошириш, ёшлар ўртасида китобхонликни тарғиб қилиш каби бир қанча устувор вазифалар белгилаб берилди.

— Садоқат ўзи нима?

— Масалани илмий ёндашмасак, адашмас. Садоқат баландпарвоз сўз бўлиб қолаверади. Садоқат одамнинг Ватани, унга ишонган, уни севган кишилар олдидаги бурчини англашидан келиб чиқувчи фидойилиги, жавонмардлиги. Унинг маъноси “Ўзбек тилининг изоҳли луғати”да дўстлик, бирдамлик, самимийлик, чин қалбдан берилганлик, содиқлик, вафдорлик деган сўзларда очиб берилган. Шояд, болам шундай бўлса, деб Содиқ, Сиддиқ, Садоқат, Сиддиққа, Мухаммад Содиқ, деган исмлар қўяди боласига ўзбек. Садоқат — кучли характер белгиси. У одамдан ўз бурчини оқлаш учун тўсиқ ва қийинчиликлардан чекинмаслиги, тоймаслиги, қайтмаслиги, уларни мардона, чидам билан бартарар қилишни, ўзини қийнашни талаб қилади. Садоқатли бўлиш учун нима қилмаслик кераклиги Президентимиз Мурожаатномасида аниқ-тиниқ очиб берилди: “Ўзимиз ўзимизга хиёнат қилмасак, ўзимиз ўзимизни алдамасак, ҳалол-поқ бўлиб меҳнат қилсак, мен аминман, кўзлаган барча марраларимизга, албатта, етамиз...”. Бу йўлдан бораётган мард йигит-қизга ҳар хил чагилтувчи манфаат, енгиллик, алдовлар ишва қилиб, “Ўзингизни қийнаб нима қиласиз. Ҳамма шундай қилади-ку. Ўзингизни йилдасангиз-чи?”, дейди. Лекин содиқ йигит, сиддиқ қиз бу алдовларга ўқмайди. Қанча қийин бўлмасин, унга ишончи топширилган ишончини оқлаб, натижага эришишда собит бўлади. Катта ишонч катта садоқатни талаб қилади. Уни оқлаш учун одамдаги барча яхши фазилятлар оёққа туради, ишга тушади. Садоқат одамнинг юзини ёруғ қилади, унинг ўзига ишончи ва ҳурматини оширади.

— Президентимиз томонидан садоқат фазилига алоҳида эътибор қаратилиши маънавиятни хаёт билан боғлаш йўлини кўрсатиб берди. Шундай эмасми?

— Тўғри. Бугун биздан меҳнатда, ишда ўз бурчини садоқат талаб этилмоқда. Бу ҳар биримизга ҳар кун берилаётган имконият. Масалан, спортчи ёшларимизнинг юрта садоқати уларнинг галабаларида мумкин. Айни вақтда ёшларимизга ибрат бўлиб, уларда Ватанга садоқатни тарбияламоқда. Ватанга садоқат нафақат спорт, балки интеллектуал кураш майдонларида ҳам намён бўлади. Ўртбошимизнинг “...Шундай билимли, баркамол, Ватанга садоқатли фарзандларимиз қанча кўпайса, Ўзбекистоннинг келажиги шунчалик буюк бўлиши муқаррар”, деган эътирофига мўъссар бўлиб.

— Садоқатнинг зидди — хиёнат ҳам соҳавий хусусиятга эга экан-да?!

— Албатта. Таълим соҳасида хиёнатнинг нималарга олиб келишига бир мисол. Дунёнинг халқаро аккредитациясига эга, қадимий университетларидан бири Унисага кираве-ришда мана бу ёзувни ўқийсиз:

“Миллатни йўқ қилиш учун атом бомбаси ёки узоқ радиусга учувчи ракеталарни ташлаш шарт эмас. Таълим сифатини пасайтириб, ўқувчиларнинг ёлгон гапирлишига ружсат берилса, бас. Ана шунда: бундай врачлар қўлидан касаллар ўлим топади. Бундай инженерлар дастидан биналар қўлади. Бундай иқтисодчи-бухгалтерлар дастидан пуллар йўқ бўлиб кетади. Бундай дин олимлари дастидан инсоният ўлимига юз тутади. Бундай юрист ва судьялар дастидан адолат йўқолади. Бундай қонуншунослар дастидан бошқарув йўқолади. Таълим инқирози — миллат инқирозидир”.

— Баъзилар садоқатни сўзда намоеён қилса ҳам бўлади, деб ўйлайди. Лаганбардорлик, кўзбўйамачилик, юзакиликни “бўяб”, садоқатга ўхшатишга ҳаракат қилади. Нега шундай?

— Бу Ватанга, халқимизга садоқат билан ҳизмат қилишдек мардона тамойиллимига зид. Одам боласи қиладиган жиноятларнинг энг оғири — Ватанга хиёнат бўлса, демак, энг шарафли иш — Ватанга садоқат. Чунки Ватан ичиде халқ бор.

Садоқатнинг формуласи бўлса, у “Аввал Ватан, кейин мен”, деган ифода бўларди. Хиёнатники эса кўп бўларди: “Аввал мен — кейин Ватан”, ёки “Така булсин, сут берсин”, ёки “Тиричилиқнинг айби йўқ”, дерди. Хиёнат ана шундай характерсиз, номард, беқарор, дунёқараш бузуқ, “умуртсиз”, субутсиз, тутуруқсиз, манфаатпараст, бойлик ёки амалга ўч, худбин, кўрқоқ кишилар томонидан содиқ қилинади.

Садоқат одамнинг Ватани, унга ишонган, уни севган кишилар олдидаги бурчини англашидан келиб чиқувчи фидойилиги, жавонмардлиги. Унинг маъноси “Ўзбек тилининг изоҳли луғати”да дўстлик, бирдамлик, самимийлик, чин қалбдан берилганлик, содиқлик, вафдорлик деган сўзларда очиб берилган.

Одам қийин вазиятга тушганида уч йўлдан бирини тутайди. Қурашиб, муаммони ҳал қилиш, индамай ташлаб қўйиш ва муаммодан қочиш. Ана шу лаҳзаларда шайтон хиёнатга адвокатлик қилади. Ношукрликка, ўз зиммасига олган бурчини қўқув ёки масъулиятини бўйнига олишдан қочишга ўндайди. Дарсон сифатсиз ўтиш, таъмирни номига қилиш, ишга кеч келиб, эрта кетиш, ўзи қўл қўйган шартнома шартларини бузиш, солиқдан қочиш (яшириш), тарозидан, лифрдан уриб қолиш, жиноятни яшириш, қарз олиб, кеч қайтариш ёки бермаслик, ёлгон ҳисобот бериш, мансаб ваколлатини ошириш, кўзбўямачилик, соғни бемор, беморни соғ деб маълумотлар бериш, устозлик, қурувчилик, ҳодимлик, ҳамкорлик, дўстлик, ҳизмат бурчи, касбий, функционал вазифа, ҳизмат кўрсатиш соҳаларида ўзига билдирилган ишончлар оқланмай қолади.

Ҳар биримиз ҳар кунни ўз қарорларимизни қабул қиламиз. Бу қарор, ғоялар ҳозир ёки эртага қиладиган иш-ҳаракат, ҳулқимизнинг лойиҳалари. “Ҳаракат(старт)”, деган тугма босилганида, улар ишга тушади. Ишга, натижага айланади.

— Ёшларимизни хиёнат иллатидан қандай ҳимоя қилиш мумкин?

— Одам болаликдан кичик-кичик “садоқат-хиёнат”ларни кўриб ўлғамайди. Масалан, ота ё она боласига бирор нарса ни ваъда бериб, бажармайди. Бир гапни ўз вақтида айтиш керак — айтилмади. Эртароқ келиш керак — кечроқ келинади. Кечроқ кетиш керак — эрта кетилди. Ўзини қийнаши керак, ўзини қийнамайди. Ўзи қилиши керак бўлган ишни — бирова “қараб қўй”, дейди. “Нега бундай қилдингиз?”, десангиз, “Биринчи марта-ку. Нима қилти? Ўзингиз шундай дегандек бўлувдингиз-ку! Озгина-ку. Утиб кетди-ку. Ҳамма шундай қилади-ку. Ҳеч ким сезмади-ку”, деб оқланади. Булар — хиёнатнинг юмшоқроқ, бошқа сўзлар билан “оқланадиган” кўринишлари. Симптом, сигналлари. Бундай муҳитда катта хиёнат хатари яшайди. Бу иллат урчиси, миллий инқироз, стагнация, бир жойда депсиниб туравериш юзага келади.

— Нима қилиш керак?

— Ҳозир биз тарбия билан шуғулланамиз, деяпмиз. Лекин аслида таълим билан шуғулланамиз. Шунинг учун таълим-тарбия бўйича масъуллар энг кўрқадиган савол: “Утган ўқув йилида тарбия бўйича қандай натижага эришдингиз?”. Бирорта ақли одам чиқиб, шу саволни бериб қолмасин-да, деб жон ҳовуқлаб юради. Чунки тарбияга соат ҳам, жадал ҳам, штат ҳам ажратилмаган. Шунинг учун ўтказилган тадбирлар сони бор, лекин энг асосий нарса — натижа йўқ. Чунки унинг натижаси нималарда кўринишини ва қандай бўлиши кераклигини билмаймиз.

Миллий юксалиш даври келди. Энди бундан ўтхатаб, натижасиз, насия тарбиядан натижали — нақд тарбияга ўтишимиз зарур. Тарбия натижаси фазилятларда намоеён бўлади. Шундай экан, фазилят-компетентияларни ўргатишга киришимиз керак. Жумладан, ҳар бир таълим муассасаси тарбиявий иш режасига “Садоқат тарбияси” деган мавзу кириши керак. Қиритмадикми,

эртага ҳаётда бизни кутиб оладиган катта-кичик хиёнатлардан ҳафа бўлмайлик. Чунки ҳар бир катта-кичик хиёнат бу — садоқат тарбияси берилмагани учун олинмаган ўч. Ўз вақтида садоқат нелигини, муқаддаслиги тушунтирилмаганининг, одатлантирилмаганининг оқибати. Яна, яна ва яна маънавият, яна тарбия. Яна эрта профилактика. Аслида тарбия бу — эрта профилактика дегани.

— Бу оиллага ҳам боғлиқ, тўғрими?

— Албатта. Асосий тарбия уйда бўлади. Уйда ота билан онанинг дили, тили бир бўлиши керак. Баъзида ота “йўқ”, деса, она “хўп”, дейди. Бола бир муаммонинг икки хил ечими бўлиши мумкинлигини кўриб, ҳайрон бўлади. Оталар кўпинча меҳнатли роҳатни, оналар — меҳнатсиз роҳатни тақлиф қиладилар. Болага қайси ёқадир? У 10 марта мақсадга сабр билан, меҳнат қилиб эришса, тўғрилиққа — садоқатга ўрганади. 10 марта роҳатга “ҳозир ва шу эрнинг ўзида”, бунинг устига меҳнатсиз эришса-чи? Ўғрилиққа, ўзи ўзига хиёнатга, ўзи ўзини алдашга ўрганади. Хуллас, ҳар бир ота-она — пир, тренер, устоз. Ҳар бир фарзанд — шоғирд.

— Айтинг-чи, нега илмни хазина ва саодат калити деб аташади?

— Ҳаётнинг гўзаллиги, инсонийликнинг бардавонлиги, жамиятнинг фаровонлиги илм туфайлидир. “Илм ёлғизликда ҳамроҳ, ғурбатда сирдош, дўстлар ҳузурда зийнат, дushmanларга қарши ўткир қурол”, деган экан Ризоуддин бин Фахриддин. Одам бўлиш учун, оила қуриш учун, овқатланиш, кийиниш, юриш-туриш, саломлашиш, сўзлашишиш, деҳқончилик ва тижорат қилиш учун ҳам илм керак. Илм қирмаган ва бошқармаган бирон соҳа йўқ. У Яратган берган неъматларнинг энг фазилатлиси ва қудратлиси, дунёдаги бор нарсанинг, амалининг, бахту саодатнинг, сабову гуноҳнинг барчасини мағзини чақа билади, мафтункор ва яширин ҳақиқатни кашф эта олади. Илм инсонга бешикдан то қабргача ҳамроҳ бўлади, таълим-тарбия беради, раҳнамоллик қилади. Ўзигини билишга, охири-оқибат, ўзи танишга ва унинг розилигини олишга етаклайди.

Доноларимиз: “Илм дунё ва охиратда ўзига фойда ва зарар бўладиган нарсаларни билмоқ демақдир”, “Илм йўли бир муборак йўлдир, лекин кўп машаққатли ва оғирдир, шундай бўлса-да, боши — саодат, охири камолотга бориб тўхтайдир”, деб ёзиб қолдирган. Яхё ибн Муоз эса: “Илмнинг

боши сукут, кейингиси тинглаш, ундан кейингиси эса уни ёд олиш ва навабтадигиси, унга амал қилиш ва энг охири, инсонларга ўргатишдир”, деган. Илм саодат сари етаклайди, кишига нур бахш этади. Қийинчиликларда ёрдам қўлини чўзади, мушкулнинг туғунини беминнат ечади. Манман, кейкай кишининг қалб кўзини яхшиликлар ила очади. Унинг воситасида тарбия, эътиқод, имоннинг бутунлиги таъмин этилади. Халқнинг фаровонлиги йўлида мўъжизалар яратишга онгли ҳизмат қилади, доимо Ҳақи ва ҳақиқатни ёқлайди. Шунинг учун ҳам пайғамбаримиз Мухаммад (С.А.В) алоҳида таъкидлаганлар: “Илм саҳрода дўст, ҳаёт чорраҳаларида танч, ёлғиз дамларда йўлдош, бахтиёр дақиқаларда раҳбар, қайғули онларда мададор, одамлар орасида зебу зийнат, душманларга қарши қуролдир”. Илм туфайли, ҳаётимиз давомида туганмас ҳазиналарни топаверамиз, кўнгилнинг ОДАМИЙЛИК деган саодат манзиллига унинг мўъжазига калити ила йўл топамиз.

— Умр ва умрнинг мазмунини қандай тушуниш мумкин?

— Умр, ўлчовсиз берилган вақт, бугун бор, эртага эса йўқ. Шараф билан яшаш, бориға шукр, йўғига сабр қилиш, бирини кўриб фикр ва бирини кўриб зикр қилиш, кеңириш ва кеңирими бўлиши, афв сўраб, яхшиликни кўзига тик қараб, ҳалол яшаш умрнинг мазмунидир.

Одамнинг умрини оқар сувга қиёс қилдилар. Умр ҳам сув каби лойқаланиб, гоҳ тиниб, гоҳ тўлқинланиб, гоҳ сокин оқади. Бироқ қалб садоқатга, покликка тўлиқ бўлса, умр ҳамма вақт ҳар ишда яратиб билан банд бўлади. Унинг оқими қай тарзда бўлмасин, ҳамма учун ҳаммаша ҳаётини ташвиш ва шу ташвишни енгувчи куч баҳшида қилади, натижаси ҳузур ва роҳатга олиб боради. Демак, садоқат, ватанпарварлик, илм умрнинг меваҳридир. Ҳақиқат ва адолатнинг бош тарозисидир. Садоқатли бўлинг, илмга интилинг, она диёрингизни севинг — умрингизни нурга ўрайсиз!

“Янги Ўзбекистон” муҳбири Гуличеҳра ДУРДИЕВА суҳбатлашди.

Адабий учрашув

Муножат МЎМИНОВА,
“Янги Ўзбекистон” муҳбири

Жалолоддин Мангуберди тарихини ўрганиш ва тарғиб қилиш, саркарданинг буюк жасоратини ёшларга ибрат мактаби сифатида кўрсатиш кераклигини давлатимиз раҳбари жойларда халқ билан бўлган учрашувларда бот-бот таъкидлайди.

БУЮК АЖДОДЛАР ИЗДОШИ ЭКАНИМИЗНИ ЭРТАМИЗ ЭГАЛАРИГА КЎРСАТА ОЛИШИМИЗ КЕРАК

Айни пайтда Жалолоддин Мангубердининг юрти-мизни босқинчи, ёвуз кучлардан ҳимоя қилиш, миллатимизнинг эрки ва ор-номусини асраш йўлидаги ҳизматлари эътироф қилиниб, хотирасини абадийлаштириш борасида қатор ишлар амалга ошириляпти. Айниқса, буюк саркарда сиймосини гавдалантиришга ҳизмат қилувчи кўплаб асарлар ёзилаётгани, муаллифлар билан адабий учрашувлар ташкил қилинаётгани қувонarli.

Пойтахтимиздаги Адиблар хиёбонида Ўзбекистон халқаро ислом академияси ва Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси ҳамкорлигида “Буюк саркарда Жалолоддин Мангуберди — ватанпарварлик тимсоли” мавзусида ўтказилган маънавий-маърифий тадбирда “Жалолоддин Мангуберди” тарихий асарининг муаллифи Назар Эшонқул, адабиёт ва санъат вақиллари, академия ўқитувчилари ҳамда талабалар иштирок этди.

Учрашувда кунчи кеча Ўзбек Миллий академик драма театрида тақдироти бўлиб ўтган “Жалолоддин Мангуберди” спектакли, унда Ватан озодлиги йўлидаги мардонавор кураш, буюк аждодимиз сиймоси, ўша давр муҳити яққол очиб берилгани ҳақида айтилди. Спектаклда 30 дан зиёд актёр асосий ва эпизодик ролларни ижро этгани, режиссёр маҳорати, драма қаҳрамонларининг ички дунёси, уларнинг характери омишга ҳизмат қилган жиҳатлар, асар муамфақиятида саҳналаштирувчи рассом, бастакор, умуман, барча ҳодимларнинг профессионал меҳнат маҳсули борлиги таъкидланди.

Шундан сўнг муаллиф асарнинг яралиш тарихи, мазмун-моҳияти, буюк тарихий шахснинг жасорати ва мардонавор курашлари ҳақида батафсил тўхталиб ўтди.

— Бундан бир неча йил муқаддам “Ўзбекино” Миллий агентлиги “Жалолоддин Мангуберди” тарихий фильми учун сценарий ёзиб берганимиз, — дейди таниқли ёзувчи. — Бу борада тарихчи Шаҳобиддин Мухаммад ан-Насавийнинг “Сийрат ас-султон Жалолоддин Мангуберди”, Мирзо Улуғбекнинг “Тўрт улус тарихи” асарлари менга катта ёрдам берди. Бироз вақт ўтиб, ёш режиссёр Асқар Холмухаммадов “Шу сценарийни театр пьесаси қилиб ёзиб бериш”, деб қолди. Фильмда Жалолоддиннинг устозлари, оилавий ҳаёти, отаси Султон Аловуддин Мухаммад, Туркон Хотун билан бўлган муносабатлари акс этса, театр имкониятлари бироз чеклангани инобатга олиниб, пьесга айрим воқеалар киритилмади.

“Жалолоддин Мангуберди” асарининг бош гоёси миллий қаҳрамон даражасига кўтарилган буюк саркарданинг ҳаёт йўлини ёшларга ибрат қилишдан иборат. Утишида яшаб ўтган буюк аждодаларимизнинг улардан кам эмаслигини келажакимиз ворисларига кўрсатишимиз, ватан озодлиги йўлидаги жасоратларини кенг тарғиб қилишимиз керак. Масалан, Жалолоддин йигирма икки ёшидан умрининг охирига қадар мўғулларга қарши 14 маротаба жанг қилиб, атиги учтасида мағлубиятга учраган. Мўғул қўшинларини мағлуб қилган тарихдаги биринчи саркарда сифатида унинг жанг усуллари, ҳарбий стратегик тактикаларини хориж саркардалари ўзлаштиргани ҳам бежиз эмас.

— Пьесада Жалолоддин Мангуберди ҳаётини имкон қадар ёритишга ҳаракат қилдим, — дейди Назар Эшонқул. — Балки бу ишни келажакда моҳир саркарда ҳақидаги фильм ва сериал ёзиш билан давом эттирарман. Ҳозир “Жалолоддин Мангуберди” романини ёзишга тайёргарлик қўряпман.

Учрашувда сценарийни ёзиш мобайнида Хоразмшоҳлар империясининг қулаш сабабларини ўрганган ёзувчи Хоразмшоҳ Аловуддин Мухаммад, Туркон Хотун ва Жалолоддин Мангуберди ўртасидаги муносабатлар ҳақида ҳам сўз юртыди.

— Асарият тарихчилар Туркон Хотунни жуда салбий тарзда ифодалайди, — дейди Назар Эшонқул. — “Туркон Хотун Жалолоддинни хор қилди!”, “Мамлакат таназзулида унинг ҳиссаси катта!” деган қарашлар мавжуд. Султон Аловуддиннинг Туркон Хотун олдидаги ожизлиги, буйруқларига қарши чиқмаслигини тарихчилар ожизлик, кучсизлик белгиси, деб таърифласа, мен ўғилнинг онага нисбатан ҳурмати, унинг амрига қарши сўз айта олмаслигида, деб биланман. Агар Аловуддин Мухаммад, тарихчилар айтгандек, кучсиз ва кўрқоқ бўлганида, салтанат сарҳадини кенгайтирмаган, мамлакатни ривожлантирмаган бўларди. Асарда мана шу мантиқ бўйича иш қўрдим.

Адабий учрашувга йигилганлар маҳоратли ёзувчи, драматург Назар Эшонқулнинг “Жалолоддин Мангуберди” асари ва спектакли ўзининг ақл-заковати, буюк жасорати билан тарихда ўчмас эз қолдиган аждодимиз ҳақида кенгроқ маълумот олиш, унинг хотирасини абадийлаштиришга ҳизмат қилишини билдирди.

Жумладан, 30 июнь — Ёшлар куни мунобати билан Ўзбекистон ёшларига йўллаган тадбирда давлатимиз раҳбарининг “Ёшларимизни она Ватанимизга, мустақиллик ғояларига муҳаббат ва садоқат руҳида тарбиялаш, уларнинг истеъдод ва қобилиятини, эзгу интилишларини рўёбга чиқариш йўлида бошлаган катта ишларимизни бундан буён ҳам қатъият билан давом эттирамиз”, деган сўзлари замирида ҳам улкан маъно мўъжасамдир.

Республика Маънавият ва маърифат маркази раҳбарининг биринчи ўринбосари, педагогика фанлари доктори, профессор Мухаммадҷон ҚУРОНОВ билан садоқат, ватанпарварлик, илм ва умр мазмуни мавзусида суҳбатлашдик.

— Ватанга содиқлик тушунчаси нимада кўринади, у ўзини қандай намоеён қилади?

— Бу саволга ҳар бир йигит-қизнинг ўз жавоби бўлиши керак. Бошқача қилиб айтганда, садоқатни кинофильм, спектакль, китоблардан ҳаётга олиб чиқишимиз керак. Токи тўрт томониданга ватаним, деб ўз соҳасида шикоят кўрсатаётган миллионлаб йигит-қизларни кўрайлик. Ақс ҳолда, садоқат дилда, ё тилда қилиб кетиши мумкин. Ватанга содиқлик — фазилят. Тарбия, маърифат ҳосиллик. Ватанга садоқат бугун биздан нималарни талаб қилапти? Меҳр ва сафарбарликни. Амалий, натижалари ишларни. Президентимиз иборалари билан айтганда, жонжон Ватанимизга фарзандлик меҳримиз ва садоқатимизни сафарбар этишимиз керак.

— Ватанпарвар сўзини эшитганимизда, кўхна тарих, Соҳибқирон Амир Темур, Жалолоддин Мангуберди, жалид болаларимиз, Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларининг жасоратлари гавдаланади. Бугун-чи?

— Улар ўз замонасида Ватаним, халқим учун, деб бор фарзандлик меҳри ва ватанпарварлигини, садоқатини сафарбар этган. Бугун Ҳаракатлар стратегияси биздан садоқатнинг маъносини бугунги кун шиддатидан келиб чиқиб тушунишни талаб қилмоқда. Ҳуқуқимиз ҳулқимизнинг эртага эмас, ҳозир, бугун бахтли яшашини истайди. Бу биздан садоқатни ҳам эртага, келажакда ёки факулдада ҳолатда эмас, бугун, ҳозир сафарбар этишни талаб қилмоқда. Сафарбар садоқатнинг бугунги талаблари, риояси қандай? Бунга аниқлаш учун Ватанга содиқ инсон қандай бўлиши керак? Ватан биздек ўғил-қизлардан ёлғиши учун биз амалда нилларни қилиш ё қилмаслигимиз керак? Ёки нега байроғимизни, ундаги мовий ранг — садоқат тимсолини бошимиздан ҳам баланд тутамиз?, деган саволларга жавобларимиз бўлиши керак.

Соғ танда соғлом ақл

ЖИСМОНАН
БАҚУВВАТ БОЛАфақат полвон эмас,
ақлан етуқ ҳам бўладиНасиба ЭРХОНОВА,
журналист**Фарзанд тарбиялашдаги асосий масала**
бола шахсиятини ҳар томонлама ва уйғун
ривожлантиришдир. Жисмоний тарбия бу
жараёнинг ажралмас қисми ҳисобланади.

Кичик ёшдаги болаларнинг жисмоний тарбияси тана функцияларини яхшилаб, унинг тўлиқ ривожланишини таъминлайди. Тўғри ташкил этилган жисмоний тарбия боланинг тўлақонли жисмоний шаклланишига, касалликларнинг олдини олишга ёрдам беради. Шу сабабли мактабга таълим ташкилотларида жисмоний тарбия машғулотларини тўғри ташкиллаштириш жуда муҳимдир. МТТларда бундай машғулотлар қандай ўқитилмаётгани, соҳадаги янгилашларни ўрганиш мақсадида Навоий вилояти Зарафшон шаҳридаги 10-МТТ фаолияти билан танидик.

Жисмоний машқлар, биринчи навбатда, боланинг ҳаракатга бўлган эҳтиёжини қондирадиган даражада мақсадли бўлиши керак, — дейди 10-МТТ жисмоний тарбия йўриқчиси Наргиза Шодиева. — Жисмоний машқларнинг болада ижобий ҳис-туғйўлар уйғотиши кичкинтойларни ҳаракатга ўргатишнинг асосий шартидир. Шунинг ҳам таъкидлаш кераки, бола танасини катта юклама ва чарчоқ билан боғлиқ машқлар орқали зўриқтириш мумкин эмас. Намунали ташкил этилган жисмоний фаолият бола соғлигини мустаҳкамлашга ёрдам беради, асаб, юрак-қон томир тизимлари, нафас олиш ва оқват ҳазм қилиш органларининг ривожланишини таъминлайди. Боланинг ақлий ривожланишини таъминлашда жисмоний фаоллик муҳим роль ўйнайди, chunkи у ижобий ҳис-туғйўларни уйғотади, фаол билим олиш учун рағбатлантиради.

Таъкидотлар шуни кўрсатадики, ёш болаларнинг жисмоний фаолиги даражаси ҳар қатор оқимларда фаол, ҳаракат зарурати кун давомида ҳам ўзгаради: болалар куннинг биринчи ярмида соат 9 дан 12 гача, иккинчи ярмида эса соат 17 дан 19 гача фаол ҳаракат қилади.

Одатда жисмонан ривожланаётган бола ҳаракатчан, қувноқ ва қизиқувчан бўлади, ўйинларда фаол, катталар ишига қизиқиш билан қарайди. Боғча боласи мазога тўлақонли ийқотуш ва йиқилишдан қўрқмай, қўлидаги нарсаларни, жумладан, ўйинчоқ аравачини олиб юриши, уларни арқон билан судраши, тўп билан ўйнаши (силкитиши, ушлаб олиши) мумкин. Улар йўлда нарсаларни бошқара олади, рақс пайтида ўз ҳаракатларини бошқа болаларнинг ҳаракатлари билан мувофиқлаштиради (жуфт бўлиб, умумий доирада юриди), шаклдан қадам ташлайди, қўлларни интенсив ва эркин ишлайди.

Эрталабки бадантарбия мактабга таълим ташкилотларида жисмоний тарбия машғулотларининг мажбурий қисмидир. Бадантарбия барча мушакларни чиниктиради, яхши ҳолатни тарбиялашга ҳисса қўшади.

МТТда уч ёшли болалар учун эрталабки машқларнинг давомийлиги 5-10 дақиқани ташкил қилиши керак. Ташкилот ҳовлисида ўтказилган бадантарбия машғулоти болаларнинг жамоада ҳаракат қилиш қобилиятини ривожлантиради, муайян бир вазифани бажариш истаги, эътиборли, ҳаракатларни мувофиқлаштириш, тақдид ҳисси ривожланади, ҳаракатларнинг асосий турлари шаклланади. Шунингдек, бола биргаликда ўйнаш, ҳаракатларини бошқарушнинг ҳаракатлари билан мувофиқлаштиришга ўрганади. Бадантарбия болага қувонч бағишлайди ва жисмоний ривожланишига ижобий таъсир кўрсатади.

Бунда болалар узок вақт давомида бир хил ҳаракатларни бажармасликлари ёки битта позицияни ушлаб турмаслигига эътибор бериш керак. Чунки боланинг барчаси уларни тезда чарқатади. Мушаклар фаолигини, юзага келтирадиган ҳаракатларни танлаш зарур.

Болаларни жисмоний тарбиялаш бўйича ишларни олиб боришда тарбиячининг вазифаси ўзроқ боғлиқ бўлган соғломлаштириш ишларини ташкил қилиш ва бунга ҳиссий жиҳатдан ижобий муносабатни таъминлашдир.

Ҳар бир ёш гуруҳида жисмоний ривожланиши суст бўлган, меъёрлардан оқвад қолган болалар, шунингдек, ҳаддан ташқари ҳаяжонланган ёки ақинча, аτροφ-муҳитга нисбатан суст жавоб берадиган болалар бор. Ҳар бир бола соғлигининг типологик хусусиятларини ва ҳолатини ҳисобга олган ҳолда, жисмоний тарбия бўйича спорт инструктори индивидуал иш ташкил этиши муҳим.

Агар бола машқни бажаришга журъат этмас, уяччан бўлса, у билан алоҳида-алоҳида бир неча бор ишлаш керак. Машғулотларни ўйин шаклида (кичик тўпларни ҳалқа ичига ташлаш, тўпларни отиш ва ушлаб каби) ўтказиши керак. Кичкинтой ҳаракатга жуда кучли эҳтиёс сезади, аммо улар мақсадсиз ва тасодифий бўлмаслиги учун спорт инструкторидан мақсадли раҳбарлик талаб этилади.

МТТ спорт майдончасида дастлабки мушакли ҳаракатларни рағбатлантирадиган, болаларни турли ҳаракатларга ундайдиган ўйинчоқлар бўлиши тавсия этилади. Коптоқлар, шунингдек, ривожланиш учун махсус жисмоний тарбия ускуналари, зинаполяр, гимнастик девор, катта қутилар, сирпаниб чиқиш учун тоғчалар, тахталар, гимнастика ўриндиқлари бўлиши керак.

Жисмоний машғулотлар бола ҳаётида муҳим ўрин эгаллайди. Агар бу даврда жисмоний тарбияга эътибор қаратилмаса, кейинчалик муаммолар кузатилиши мумкин.

Темурбеклар мактаби

ИЛИГИ ТЎҚ, ФИКРИ ТЕРАН ЙИГИТЛАР

Ватан ҳимояси учун шайланмоқда

“Темурбеклар мактаби”ни имтиёзли диплом билан тугатган битирувчилар таркибда “Темурбеклар мактаби” бўлган вазирилик ва идораларнинг тегишлилиги бўйича олий ҳарбий ёки ихтисослаштирилган билим юртимизга тест синовларисиз, ҳарбий-касбий саралаш тадбирларини муваффақиятли ўташ натижалари бўйича қабул қилинади.

Бошланиш 1-бетда

Мардлар мактаби
остонасида ўйлар...

Ҳаммаёқ чинидаги тоза, тартиб-интизом қатъий, мақсадлар аниқ. Дил ором топади бу ерда. Қалбингизда шу азиз юртимизга, донишманд халқимизга бўлган муҳаббат яна кучая боради. Илиги тўқ, фикри теран жасур йигитлар Ватанимиз ҳимояси учун шошилади, хизматга шайланади.

Пойтахтимиздаги “Темурбеклар мактаби” ҳарбий-академик лицейи останада илк таассуротларимиз шу ўйлар билан бошланди.

— Мактабимиз Миллий гвардия таркибда. Аини пайтда бу ерда 200 ўқувчи таълим-тарбия олмақда. — дейди “Темурбеклар мактаби” ҳарбий-академик лицейи бош ўқитувчиси, истеъфодаги подполковник, тарих фанлари номзоди Исроил Иноятов. — Умумтаълим мактаблари, ихтисослаштирилган мактаб-интернатларнинг 9-синфини тамомлаган, соғлигининг ўқишга яроқли экани тасдиқланган ўғил болалар икки — аниқ ва ижтимоий фанлар

йўналиши бўйича имтиҳон топширади. Номзодлар дастлаб ҳарбий-касбий танловдан ўтади. Бунда уларнинг етакчилиги хусусияти, манткий фикрлаш даражаси, саводхонлиги, ақлий қобилияти синалади. Ҳарбий-касбий танлов натижаларида ижобий кўрсаткичга эга бўлган номзодлар танланган йўналиши бўйича тест топширади. Бу жараён Давлат тест маркази томонидан амалга оширилади. Тест топшириладиган тилни номзоднинг ўзи танлаб, ўзбек, қорақалпоқ ёки рус тилида бўлиши мумкин. Аниқ фанлар йўналишида номзодлар математика, физика, она тили фанларидан тест топширса, ижтимоий йўналишда ўқишни хоҳловчилар тарих, она тили ҳамда ҳорижий тилда ўз билимини синовдан ўтказишади. Ҳар бир фандан 15 тадан савол берилади. Шунда энг юқори 94,5 балл тўплаш мумкин бўлади.

Таъкидлаш жоизки, мазкур мактабларда таълим бериш истагида бўлган номзод-ўқитувчиларга ҳам катта талаб қўйилади. Уларга махсус комиссия сўхбат ва тақдим этилган тестдан ўтсагина, “Темурбеклар мактаби” ўқитувчиси мақоми берилади.

“Менда бу ердан бошқа жойда ўқиш истаги бўлмади”

Жорий йилда тест топширган 1208 номзоддан 100 нафари ўқишни бошлаб, аллақачон бу ердаги муҳитга кўникиб улгурди. Мазкур таълим масканида ўқиш бахтига эришганлардан бири Сардорбек Абдуҳа-

физов болагидан ҳарбий бўлишни орзу қиларди. Ўзидаги иштиёқ уни бу ерга етаклаб келди. Оилада ота-онасидан, Шайхонтоҳур туманидаги 324-мактабда ўқувчилардан олган таълим-тарбияни оқлади: имтиҳон натижасига кўра, унинг билими 80,5 балл билан баҳоланди.

— Отам — ҳарбий. Мен ҳам болалигимдан улар каби ватаним, халқим ҳимояси учун камарбаста инсон бўламан, деб ниёт қилар эдим. Президентимизнинг “Темурбеклар мактаби”га бўлган эътибори, бу мактабларда таълим оладиган ёшларга билдирган ишончи ва рағбатини кўргач, албатта, мен ҳам мана шундай мактаблардан бирида ўқийман, деб аҳд қилдим. Мактабни қизил шаҳодатнома билан битирдим. Имтиҳонлардан муваффақиятли ўтгач, мана, ўқишни бошладик. Юртимизнинг турли ҳудудларидан келган тенгдошларим билан танидик, дўстлашдим. Улар билан орзуларимиз ўхшаш, мақсадларимиз туташ. Ўқувчилар дарсларни маҳорат билан ўтади, дарсга тайёрланмай келиш, деган тушунча бу ерда бегона. Яратилган шaroитлар бизни ўқишга, келажакка ёниқ қалб билан қарашга ундайди.

“Бу ерда репетитор деган сўзга ҳожат йўқ”

Ҳарбий-академик лицейнинг ҳар бир синфида 25 нафардан ўқувчи таҳсил олади. Ҳозирги пандемия шароитида эса синфдаги ўқувчилар билан икки гуруҳга бўлинган ҳолда машғулот олиб боришмоқда. Дарсларни профессор-ўқитувчилар, ўз касбига садоқатли, тажрибали педагоглар ўтади. Математика, физика, она тили, адабиёт, тарих, инглиз тили фанлари чуқурлаштириб ўргатилади. Ҳар бир фанга Амир Темур бобомизнинг “Темур тузуқлари” китоби мазмунни сингдирилган. “Темурбеклар мактаби”да ўқувчилар академик соат бўйича таҳсил олади. Яъни ҳар бир дарс 80 дақиқа давом этади. Бир йилда икки марта — қиш ва ёз фаслида муайян муддатта таътил берилади. Ичкарида қатъий тартиб-интизомга амал қилинади.

Ҳарбий-академик лицейнинг ҳар бир синфида 25 нафардан ўқувчи таҳсил олади. Ҳозирги пандемия шароитида эса синфдаги ўқувчилар билан икки гуруҳга бўлинган ҳолда машғулот олиб боришмоқда. Дарсларни профессор-ўқитувчилар, ўз касбига садоқатли, тажрибали педагоглар ўтади.

Яхши ўқиган, ахлоқи билан тенгдошларига ўрнак кўрсатган ўқувчилар байрамларда рағбатлантирилади.

Тузгача аъёнаний дарслар ўтилади. Дарсдан сўнг қўшимча сабоқлар, машғулотлар бошланади.

— Ўқувчилар дарсда олган билимининг машғулот ва тўғаракларда мустаҳкамлайди. — дейди лицей директорининг ўқув ишлари бўйича ўринбосари, ўқув бўлими бошлиғи, фалсафа фанлари номзоди, доцент Абдор Хайдаров. — Академик лицейимизда юртимиздаги энг истеъдодли болалар саралаб олингани боис, ўз-

лаштиришда ортада қоладиган ўқувчилар учрамайди. Уларнинг барчаси тиришқоқ, билимли. Ўқувчилар орасида спортчи ва ижодкор болалар ҳам бор. Улар қатъий тартиб-интизом асосида таълим-тарбия олади. Бу мезон ўқитувчилар учун ҳам амал қилади. Жорий йилда олий таълим муассасаларига кирган ўқувчиларимиз 85 фоизини ташкил қилди. Барча ўқувчиларимиз олий таълим муассасаларида таълим олиб, келажакда Ватанимиз тараққиётига муносиб ҳисса қўшадиган инсон бўлишини истаимиз. Чунки бизга яратилган шaroитлар, имкониятларни оқлашимиз шарт. Бу ерда “репетитор” деган сўзга ҳожат йўқ. Чунки ўқувчилар ўз йўналишлари бўйича фанларни чуқурлаштирилган ҳолда ўзлаштиради.

Болаларнинг маънавий-маърифий камолотида тўғаракларнинг аҳамияти катта. Ўқувчилар лицейда фаолият юритаётган фан тўғаракларидан ташқари, ўзлари қизиққан йўналишлар бўйича ташкил этилган машғулотларга ҳам қатнашади. Президентимиз илгари сурган бешта муҳим ташаббус доирасида фаолият олиб бораётган “Нотиқлик санъати”, “Китоб-хонлик”, “Информатика ва дастурлаш”, “Рақс”, “Миллий кураш” ва “Қўл жанги” тўғаракларида уларнинг бўш вақти мазмунли ўтади.

— Мақсадимиз ўқувчиларда халқимизнинг маънавий қадриятларига, маданиятимиз ва урф-одатларимизга чуқур ҳурматни, ҳалоллик, ватанпарварлик, садоқат, фидокорлик сингари шахс сифатларини, шунингдек, миллий ғурур туғйўларини шакллантириш, халқимизнинг тарихи ва бой маданияти, буюк аجدдоларимизнинг, энг аввало, Амир Темурнинг бебаҳо мероси, Ватан озодлиги ва фаровонлиги йўлида ўзини қурбон қилган замондош ватандошларимизнинг қаҳрамонлиги асосида Ўзбекистон халқига содиқ, қатъий ҳаётий қарашлар ва фаол фуқаролик позициясига эга бўлган ўқувчиларни тарбиялашдан иборат, — дейди лицей директорининг маънавий-маърифий ишлар бўйича ўринбосари, полковник Рустам Файзуллаев. — Бугун “Темурбеклар мактаби”нинг ҳар бир ўқувчисида кенг дунёқараш, интеллектуал салоҳият, ижодий ва таҳлилий фикрлашни ривожлантириш, табиий ва аниқ фанлар, ҳорижий тиллар, замонавий ахборот технологиялари бўйича мустаҳкам билимлар шакллантирилмоқда, уларга ҳарбий ишдаги бошланғич билимлар сингдирилмоқда. Ўқувчилар дастлабки ҳарбий билимларини электрон ўқ отиш — тир хонасида эгаллайди. Ёзги таътил олдидан

эса ўқув-дала ҳарбий машғулотларига юборилади. Бу каби кўникмалар улар келажакда ўз ишининг моҳир билимдон бўлишига хизмат қилади.

Имконият ҳаракатга ундайди

“Темурбеклар мактаби” ҳарбий-академик лицейида тартиб-интизом мактаб ҳудудидан ташқарида — кўчадан бошланади. Лицей ҳудуди замонавий видеокузатув нозоратида, назорат ўтиш жойи эса замонавий турникет билан жиҳозланган. Хоналар ёруғ ва шиша, ўқувчилар рисоладагидек билим олиши учун барча шaroитлар муҳайё. Ўқувчилар спорт ва тренажёр залларида саломатлигини мустаҳкамлайди. Ҳам ўқув, ҳам ётоқхона биносидаги кутубхонада йўналишлар бўйича дарслиқлар, ҳарбий соҳага оид илмий, бадиий китоблар бор. Ўқувчилар кун давомида 4 марта бепул иссиқ оқват билан таъминланади. Эрталабки нонуштада, албатта, сутли бўтқа бўлиши шарт. Бўтқалар ҳафта давомида турли махсуслотлардан тайёрланади. Таомнома лицей тиббиёт ходимларининг ҳуқуқсози асосида тузилади. Ўқувчилар рационда мева ва сабзавот, колбаса ва сут махсуслотлари, туҳум қабиларнинг борлигига алоҳида аҳамият қаратилади.

Шу ўринда муассасада очилган ҳарбий музей диққатимизни тортиди. Музейда аини пайтдаги ҳарбий-академик лицейнинг тарихи, бу ерда таълим берган ўқувчилар ва таълим-тарбия олган ўқувчилар ҳақида ҳам маълумотлар бор. Шунингдек, улар қўлга киритган ютуқлар, фан ва спорт олимпиадаларида эришган галабалар акс этган фотосуратлар, диплом ва фахрий ёриқлар, кубоклар жой олган. Музейга ташриф буюрган меҳмонлар ва ўқувчилар монитор орқали собиқ ўқувчиларнинг бугун мамлакатимиз ривожини учун муносиб ҳисса қўшаётгани билан ҳам танишиш имконига эга.

Бир сўз билан айтганда, таълим масканида ўқувчилар учун барча шaroитлар яратилган. Бу эса уларни астойдил билим олишга, ҳаракат қилишга ундайди. Яна бир имконият шундаки, “Темурбеклар мактаби” битирувчилари олий ҳарбий ва ихтисослаштирилган таълим муассасаларига ўқишга киришда тест синовларида ўзлари тўплаган балларнинг 30 фоизи, республиканинг бошқа олий ўқув юртимизга ўқишга киришда эса ўзлари тўплаган балларнинг 15 фоизи миқдорда қўшимча баллар кўринишида имтиёзга эга бўлади.

“Темурбеклар мактаби”ни имтиёзли диплом билан тугатган битирувчилар таркибда “Темурбеклар мактаби” бўлган вазирилик ва идораларнинг тегишлилиги бўйича олий ҳарбий ёки ихтисослаштирилган билим юртимизга тест синовларисиз, ҳарбий-касбий саралаш тадбирларини муваффақиятли ўташ натижалари бўйича қабул қилинади.

Мамлакатимиз раҳбари Фарғона вилоятига ташриф чоғида шаҳардаги “Темурбеклар мактаби” ўқувчилари билан сўхбатда ота-оналар “Фарзандимни шу мактабда ўқитаман”, деган орзу-хаёс билан яшаши кераклигини таъкидлаган эди. Бугун бу гаплар ўз тасдиқини топмоқда.

“Темурбеклар мактаби” ўқувчиларига ҳавасимиз келди, улар таълим-тарбия олаётган муҳитда ўтказган вақтимиз қалбимизга ҳайрат, юртимиз келажакига ишонч ва умид туҳфа этди. Бу каби таълим масканларида қишлоқи хоҳлаётган ва астойдил ҳаракат қилаётган ёшларнинг орзуси нақадар тўғрилигини ҳис этдик.